

KATSAUS VALTUUSTOKAUTEEN 2013–2016 KOHTI HYVINVOIVAA KOTKAA

Yhdessä!

Sisällys

1. JOHDANTO	3
2. LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN	4
2.1 Lapsilla, nuorilla ja perheillä on jatkossa käytössä palaute- ja huolikanava	4
2.2 Vanhemmuuden tukemiseen liittyvää ryhmä/vertaistoimintaa on liian vähän	5
2.3 Lapsilla ja nuorilla ei ole riittävän yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastus- ja vapaa-ajantoimintaan	7
2.4 Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen	11
3. TYÖIKÄISTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN	
3.1 Kuntalainen saa mielenterveys- ja päihdeongelmiin tarvitsemansa avun	18
3.2 Liikunnan, omatoimisuuden ja ravitsemustietoisuuden lisääminen	19
4. IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN	
4.1 Lisätään iäkkäiden kuntalaisten nettiosallisuutta	22
4.2 Riskiryhmien tunnistamisen haaste (pienituloiset, yksinasuvat)	23
4.3 Ikääntyneet elävät aktiivista arkea ja osallistuvat erilaiseen toimintaan kotona ja hoiva-asumisen yksiköissä	25
5. YHTEISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET	
5.1 Kotkalaisten osallistamisen eli vaikutusmahdollisuuksien lisääminen	29
5.2 Päihdehaitat	30
5.3 Hyvinvoinnin, terveyden sekä omahoidon edistäminen	31

LIITE: ATH tutkimuksen indikaattorit

Tarja Tammekas
perhepalveluiden suunnittelija
(hyvinvointityöryhmän
puheenjohtaja)

Johanna Sipari
terveydenedistämisen koordi-
naattori (hyvinvointityöryhmän
sihteeri)

Riitta Johannala-Kemppainen
avoterveydenhuollon johtaja

Liisi Mattila
ylihoitaja (Karhulan sairaala)

Tuula Karttunen
hoivapalvelun johtaja

Leena Ruotsalainen
nuorisotoimenjohtaja

Katariina Kupiainen
kirjastotoimen johtaja

Reijo Oksala
yleisopetuksen suunnittelija

Pia Eskola
varhaiskasvatuksen kehittämis-
suunnittelija

Pia Ruuskanen
kotihoitojohtaja

Heli Kulmala
vammainenjohtaja

Anna Liakka
sosiaalitoimen johtaja

Marjo Rantala
liikuntapalvelupäällikkö

Jarkko Puro
kaavoitusarkkitehti

Anu Kilpinen
maahanmuuttajatyön
koordinaattori

Eija Värri
ympäristönsuojelusuunnittelija

Mikko Kiri
erityisnuorisotyönohjaaja,
Kotka-Kymin seurakuntayhtymä

Paula Tommola
Kymenlaakson muistiluotsi-
työntekijä/ Kouvolan seudun
Muisti ry

Anne Suur-Uski
Yksillä Purjeilla -kumppanuus-
hanke

Anne Heimola
Kotkan Korttelikotiyhdistys

1. JOHDANTO

Hyvinvointi on meidän kaikkien yhteinen asia. Hyvinvointi on enemmän kuin pelkkä terveys tai sen puuttuminen. Yleensä hyvinvoinnin osatekijät jaetaan terveyden lisäksi materiaaliseen hyvinvointiin ja koettuun hyvinvointiin tai elämänlaatuun. Hyvinvoinnin syntyyn vaikuttavia tekijöitä ovat mm. ihmiset itse sekä heidän läheisensä, lähiympäristö ja yhteiskuntapolitiikka. Hyvinvointiin vaikuttavat myös omat tiedot, taidot ja voimavarat, joiden avulla tehdään valintoja. Hyvinvointiin tarvitaan myös välittämistä, ihmisten välistä yhteisöllisyyttä, toisten tukemista ja auttamista.

Suomessa sosiaali- ja terveystalitiikkaa on linjattu Sosiaalisesti kestävä Suomi 2020 -strategialla. Sosiaalisesti kestävä yhteiskunta kohtelee kaikkia jäseniään yhdenvertaisesti, vahvistaa osallisuutta ja yhteisöllisyyttä, tukee terveyttä ja toimintakykyä sekä antaa tarvittavan turvan ja palvelut. Kansallinen terveyden edistämistyö pohjaa Maailman terveysjärjestön (WHO) Terveysttä kaikille -ideologiaan, Terveys 2015 -kansanterveysohjelman mukaisiin tavoitteisiin sekä Terveys kaikissa politiikoissa - lähestymistapaan (HiAP). Terveystden edistämistyötä ovat suunnanneet myös sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelma Kaste 2012–2015 sekä muut kansalliset terveyden edistämisen ohjelmat.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ohjataan nykyisin lainsäädännön keinoin. Julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistettävä väestön terveyttä (Perustuslaki 19§). Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla (Kuntalaki 1§). Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen (Kuntalaki 37§). Lisäksi Terveystdenhuoltolaissa sekä Sosiaalihuoltolaissa säädetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä.

Tulevassa Järjestämislaissa (7§) esitetään, että kunta seuraa asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin. Kunta myös raportoi kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Kunta valmistelee valtuustolle hyvinvointikertomuksen kerran valtuustokaudessa ja tekee yhteistyötä maakunnan ja muiden kunnassa toimivien tahojen kanssa.

Vastuuta omasta hyvinvoinnista ei voi ulkoistaa kenellekään. Kuntakaan ei voi ulkoistaa vastuutaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ja sen mahdollistamisesta kenellekään ulkopuoliselle taholle. Kunnan perustehtävänä on tarjota mahdollisuuksia hyvään elämään yli vastuualue-rajoiden. Vastuu kuntalaisten hyvinvoinnista kuuluu koko kunnalle. Hyvinvointityön kivijalan muodostavat kunnan päättäjät, viranhaltijat, kuntalaiset ja järjestöt yhdessä.

Tulevassa sote-uudistuksessa sosiaali- ja terveyspalvelut irrotetaan peruskunnasta ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen päävastuu säilyy kunnilla. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on toimintaa, jolla tuetaan kuntalaisten mahdollisuuksia terveyden, hyvinvoinnin, osallisuuden sekä työ- ja toimintakyvyn ylläpitoon ja parantamiseen. Mahdollisuuksia luodaan pitämällä huolta siitä, että olosuhteet tukevat terveellisten valintojen tekemistä.

2.1 LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Kauden aikana ikäryhmään vaikuttaneet lakimuutokset:

Esiopetus velvoittavaksi 1.8.2015

Nuorten yhteiskuntatakuu 2013

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki velvoittaa osallistamiseen ja kuulemiseen 2013

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 1. Lapsilla, nuorilla ja perheillä ei ole käytössä palaute- ja huolikanavaa.

Luodaan vuorovaikutteinen, sähköinen ja anonymi palautekanava.

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

Sähköisten palveluiden kehittäminen liitettiin osaksi lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämistyötä. Lapsiperheiden osallisuutta vahvistamaan koottiin sähköinen vanhempainraati. Varhaisen tuen palveluissa ryhdyttiin keräämään sähköistä asiakaspalautetta. Perusopetuksessa on otettu käyttöön asteittain sähköinen Peda.net-ympäristö, joka toimii viestintä-, oppimis- ja interaktiivisena ympäristönä koulussa sekä kodin ja koulun välillä. Osana opetussuunnitelmatyötä kaikilla kouluilla on laadittu koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma, joka on jatkossa julkisesti nähtävillä koulun Peda.net-sivuilla. Koulun yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä, johon kuuluu myös huoltajien ja oppilaiden edustajia, laatii oppilashuollolle lukuvuosittaiset tavoitteet. Oppilashallintajärjestelmä Helmi on tuonut myös yhden viestintäkanavan lisää kodin ja koulun välille. Lapsiperheille on toteutunut nopean avun avunpyyntökanava Pyydä apua -nappi.

2.2 LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 2. Vanhemmuuden tukemiseen liittyvää ryhmä /vertaistoimintaa on liian vähän.

Yhteistyö ja kasvatuskumppanuus vahvistavat vanhemmuutta.

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

Lasten, nuorten ja perheiden palveluja koottiin yhteen ja yhdessä tehtävää työtä vahvistettiin

Valtuustokauden aikana tehtiin organisaatiomuutos, jonka seurauksena perhepalveluiden kokonaisuuteen koottiin ennaltaehkäisevät, varhaisen tuen ja lastensuojelun palvelut (1.1.2016). Tavoitteena oli siirtää painopistettä kalliista korjaavista palveluista ennaltaehkäiseviin sekä varhaisen tuen palveluihin. Koko oppilashuollon henkilöstö siirtyi myös osaksi perhepalveluja. Perhepalveluiden kehittäminen perhekeskumallilla käynnistyi. Kehittämistä hidastivat tiloihin liittyvät ongelmat.

Varhaisen tuen palveluiden tiimin ja koulujen monialaisten tiimien työskentely vahvisti yhteistyötä. Varhaiskasvatus ja neuvola jatkoivat yhteisen työn kehittämistä. Yhteydenottokäytäntöjä ja kasvatuskumppanuutta kehitettiin sujuvammaksi mm. yhteisten koulutusten avulla. Yhteistyö perhepalveluiden nuorten tiimin ja Ohjaamon välillä käynnistyi.

Monitoimijainen perhevalmennus on toteutunut neuvolan, varhaiskasvatuksen, suun terveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, Ensi- ja turvakodin sekä Perheasiainneuvottelukeskuksen yhteisenä työnä. Monitoimijainen perhevalmennus on ryhmämuotoista, hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa, joka on tarkoitettu ensi kertaa vanhemmiksi tuleville naisille ja miehille. Perhevalmennuksen perustavoite on vanhemmuuden vahvistuminen. Perhevalmennus tuo myös eri ammattiryhmien toimijat yhteistyöhön perheiden hyväksi.

Varhaisen tuen palveluissa on kehitetty toimintamalleja, joiden tarkoituksena on lasten, nuorten ja perheiden auttaminen mahdollisimman varhain ja enenevässä määrin heidän omassa arkiympäristössään. Työskentelyssä hyödynnetään työntekijöiden osaamista siten, että se vastaa mahdollisimman hyvin lapsen, nuoren ja perheen tarpeita.

Uusia toimintamalleja tai palveluita ovat:

- lapsiperheiden kotipalvelu
- nuorten psykososiaalisen tuen eli nuorten vatupassin toiminta
- moniammatillinen lasten ja perheiden palvelutarpeiden arviointi -työryhmä (vatu-tiimi)
- perheohjaajien, perhetyöntekijän sekä terveydenhoitajien yhdessä toteuttamat kotikäynnit ensimmäistä lastaan odottavien perheiden kotiin
- uudelleen käynnistettynä perheneuvolan viitostyö (toimintamalli, joka nopeuttaa perheneuvolaan pääsyä)

ICDP - kannustavan vuorovaikutuksen menetelmään koulutettiin neuvolan, varhaiskasvatuksen ja varhaisen tuen palveluiden työntekijöitä. Tarkoituksena on vahvistaa voimavaroja työtettä ja lisätä ryhmänohjaustaitoja. Kannustava vuorovaikutus -ohjelma (ICDP - International Child Development Programme) on ihmisten voimavaroihin ja suhteisiin pohjautuva ohjelma, joka soveltuu kaikenikäisille lapsille (ja aikuisille), ja joka on sovellettavissa eri toiminta-alueille kuten esiopetukseen, kouluun, lasten terveydenhuoltoon ja sosiaalipalveluihin. Ohjelma perustuu uusimpaan kehityopsykologiseen tietämykseen sekä oppimisen ja vuorovaikutuksen teorioihin. Tausta-ajatuksena ovat tutkimislöydökset myönteisen ja lasta kuuntelevan vuorovaikutuksen hyödyistä, joita on pidettävä ratkaisevana tekijänä lapsen hyvälle kasvuksi.

ICDP-ohjelma on terveyttä edistävä, ongelmia ennaltaehkäisevä ja se kohdistuu koko yhteisöön. Tavoitteena on tukea ja edistää vanhempien vuorovaikutustaitoja sekä lasten ja vanhempien parissa työskentelevien ammattihenkilöiden vuorovaikutustaitoja ja lapsinäkemystä. Ohjelmaa ei ensisijaisesti ole kohdistettu lapsiin, joilla on ongelmia, vaan se auttaa aikuisia omaksumaan terveyttä edistävän suhtautumistavan lapsiin.

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

Toteutunutta ryhmätoimintaa valtuustokauden aikana:

ICDP - kannustavan vuorovaikutuksen ryhmä vanhemmille
 Kaveritaitoryhmä
 Lasten sekä aikuisten eroryhmä
 Jälleenrakennusseminaari eron kokeneille ja eroa miettiville
 Itsemurhan tehneiden omaisten ja läheisten sururyhmä

Monitoimijainen perhevalmennus ensisynnyttäjille
 Iloa vanhemmuuteen -kannustavan vuorovaikutuksen ryhmä lapsiperheille
 Vanhempainryhmä vauvaperheille
 Kannustavan vuorovaikutuksen ryhmä varhaiskasvatuksen avustajan työssä toimiville (perhepalvelut ja varhaiskasvatus)
 Lasten valokuvaryhmä
 Voikukia-vertaistukiryhmä

Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden vetämä Voikukia -vertaistukiryhmän toiminta on vakiintunutta. Ryhmä on tarkoitettu huostassa olevien lasten vanhemmille. Perheasiainneuvottelukeskus on järjestänyt eroryhmän aikuisille.

Vastaanottokeskuksesta käsin on tuettu maahanmuuttajaperheiden vanhempien jaksamista kotikäynneillä. Kotikäyntien yhteydessä tuettiin vanhemmuutta sekä arvioitiin perheen jaksamista.

Kymin seurakunta järjesti vertaistuen periaatteella toimivia perhekerhoja Karhuvuoressa, Koivulassa sekä Kotkansaarella. Perhekerhojen vetämisestä vastasivat suomalaiset äidit lapsineen. Kerhoista saatiin tukea erityisesti yksinhuoltajaäideille. Karhulassa ja Kotkansaarella järjestettyihin suomen kielen alkeisopetuksen ryhmiin oli mahdollisuus ottaa lapset mukaan. Kymin seurakunta järjesti retkipäiviä vastaanottokeskuksen asiakkaille. Yksinhuoltajaperheisiin saatiin tukea tukihenkilöistä, joiden koulutuksesta ja toiminnan organisoinnista vastasi Kymin seurakunta.

Kotkan alueellinen vanhempainyhdistys ry. perustettiin vuonna 2015.
 Kotkan koulujen vanhempainyhdistyksillä on oma yhteenliittymänsä (KoVa ry).

2.3 LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 3. Lapsilla ja nuorilla ei ole riittävän yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastus- ja vapaa-ajantoimintaan.

1. Lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus osallistua vapaa-ajan toimintaan
2. Kaupunkirakenne on tiivis ja turvallinen. Lähiliikunta- ja leikkipaikat ovat kaikkien saavutettavissa.

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

”Kaikilla lapsilla ja nuorilla, asuinpaikasta ja varallisuudesta riippumatta, tulee olla yhtäläiset mahdollisuudet laadukkaisiin taide- ja kulttuuripalveluihin.” (Opetusministeriö 2002).

Koulujen kerhotoiminta ja koulunuorisotyö tarjoaa oppilaille (ajoittain myös esiopetuksen lapsille) mahdollisuuksia vapaa-ajan toimintaan osallistumiseen omassa lähikoulussaan. Kerhotoiminta on osa maksutonta perusopetusta; opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukevaa muuta toimintaa. Kerhotoiminta on koulun työsuunnitelmassa kirjattua ja suunniteltua oppituntien ulkopuolista koulun omaa toimintaa tavoitteena lisätä oppilaiden harrastuneisuutta. Koulujen kerhotoiminnassa olivat mukana kaikki perusopetuksen ala- ja yläkoulut. Kerhotoimintaa kehitettiin Joustava koulupäivä -mallin kautta. Kerhotoimintaa toteutettiin lukuvuosittain kouluilla keskimäärin 1500 kerhotuntia 65:ssä erilaisessa kerhossa.

Kotkan koulunuorisotyötä kehitettiin hankerahalla vuosina 2014–2016. Opetustoimen hankerahalla palkattiin kaksi koulunuorisotyöntekijää toimimaan alueellisesti yläkouluilla (valtion erityisavustuksella kaksi sekä nuorisotoimen rahoituksella kaksi työntekijää). Koulunuorisotyöntekijät toimivat päivällä kouluilla, tekivät iltaisin nuorisotalotyötä ja ohjasivat erilaisia kerhoja. He toteuttivat myös teemallisia oppitunteja sekä tapahtumapäiviä yhteistyössä kouluhenkilökunnan kanssa.

Kotkan evankelisluterilaiset seurakunnat tarjoavat 7–14 -vuotiaille kerho- ja leiritoimintaa ympäri vuoden. Kerhot ovat osallistujilleen maksuttomia. Viikonloppuleireistä peritään 23 € ruokamaksu, johon saa myös taloudellista avustusta seurakunnalta, jos perheen tilanne on taloudellisesti hankala. Myös 15–19-vuotiaille nuorille suunnattu seurakunnan nuorisotyö on osallistujilleen maksuton. Tällä tavoin seurakunnat tarjoavat yhdenvertaisia mahdollisuuksia lasten ja nuorten vapaa-ajan toimintaan. Yksin Kymin seurakunnan kevätkaudella 2016 järjestettiin 18 kpl erilaista varhaisnuorten kerhoa tytöille ja pojille. Kokoonntumiskertoja oli 190 kertaa, joissa osallistujina yhteensä 1 345 lasta. Kymin seurakunnan varhaisnuorten leirejä järjestettiin seurakunnan leirikeskuksissa vuonna 2016 yhteensä 22 leiriä, joissa osallistujia yhteensä 468 lasta. Seurakunnan erityisnuorisotyö pyrkii kartoittamaan harrastusmahdollisuuksia erityisessä asemassa olevien nuorten parissa.

Turvapaikanhakijoille tarjottiin yhteistä, ohjaajavetoista harrastustoimintaa (jalkapallo, lentopallo, kitaran soiton opettelu). Erilaisten projektien kautta on saatu järjestettyä tekemistä alaikäisille. Suomen katutanssiliiton ja Maahanmuuttajaviraston yhteistyönä toteutettiin Hiphop -tanssikurssi kerran viikossa. Vuoden 2015 lopussa aloitettiin Turvapaikka-nimellä kulkeva projekti, jonka tavoitteena on tukea alaikäisten kotoutumista elokuvan tekemisen keinoin.

Lasten parlamentti sekä nuorisovaltuusto ovat 2013–2016 valtuustokaudella käsitelleet kokouksissaan tasavertaisten harrastusmahdollisuuksien turvaamista sekä vapaamuotoisen liikunnan edistämistä. Lasten parlamentti esittää, että välkäräitoimintaa kouluissa monipuolistetaan ja lisätään.

Köyhien lapsiperheiden harrastustoimintaa voidaan tukea täydentävällä toimeentulotuella. Lasten harrastusmenot sisältyvät pääsääntöisesti lasten perustoimeentulotuen perusosaan. Harrastusvälineiden tai muiden kustannusten maksaminen ei ole perusosan puitteissa aina mahdollista. Täydentävää toimeentulotukea voidaan myöntää vain yhteen ohjattuun harrastukseen kerrallaan ja enintään 400 €/vuosi/lapsi, kun perhe on saanut pitkäaikaisesti perustoimeentulotukea eikä perheellä ole varaa lapsen harrastusmenoihin tai lapsen pitkäaikainen harrastus on vaarassa päättyä perheen taloudellisten vaikeuksien vuoksi.

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

Karhuvuorella oli käynnissä kirjaston ja nuorisotoimen yhteinen hanke (rahoitus Etelä-Suomen AVI:lta) ”Karhuvuoren nuoret häiriökijästä osallistuviksi asiakkaita” vuoden 2016 loppuun asti. Hankkeessa oli palkattuna työntekijänä nuorisohjaaja (15 viikkotuntia). Tavoitteena oli edistää yhteisöllisyyttä uudessa koulussa / kirjasto / nuorisopalvelut -kompleksissa siten, että nuoret ovat mukana tekemässä yhteisiä pelisääntöjä ja sitoutuvat niihin sekä järjestää nuorille erilaista kerhotoimintaa ja muuta mielekästä tekemistä sekä yhteisiä tapahtumia kaikille Karhuvuoren asukkaille. Yhteistä tekemistä ja tilojen käyttöä toteutetaan koulun, kirjaston ja nuorisotila Welhon kesken uusissa Karhuvuoren tiloissa. Karhuvuoren moniammatillinen laaja ryhmä kokoontui kolme kertaa ja alueella vallinnut kriittinen tilanne saatiin yhteistyöllä järjestyseen. Nuoret olivat mukana alueen tilanteen rauhoittamisessa ja omaehtoisen toiminnan lisäämisessä.

Kotkan koulujen ja kulttuurin välinen yhteistyö on saanut uuden työkalun, Esi- ja perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelman. Kouluarjessa Kulttuuripolun nimellä kulkeva toiminta tarjoaa kaikille oppilaille suunnitelmallisesti kerran vuodessa taiteilijan pitämän työpajan tai vierailun taide- tai kulttuurikohteeseen. Kaikille luokka-asteille on valittu oma kotkalaiselle taiteelle ja kulttuurille ominainen teema. Näin kaikki oppilaat saavat kouluvuosiensa aikana monipuolisesti kokemuksia oman kotikuntansa kulttuuriperinnöstä ja taide-elämästä. Lasten kulttuurikeskus koordinoi Kulttuuripolun kehittämistä ja toimintaa.

Kirjastossa on järjestetty kaikille avoimia ja ilmaisia satutunteja, lukukoiratoimintaa, tietokilpailuja sekä nukketeatteritoimintaa, teatteriesityksiä, konsertteja, kirjailijavierailuja, roolivaatteiden sovituksia ja askartelutapahtumia.

Lasten ja nuorten tapahtumat. Suluissa kaikki kirjaston tapahtumat ja osallistujat:

	Tapahtumat kpl	Osallistujat
2013	178 (271)	4 347 (7 726)
2014	194 (303)	5 497 (8 157)
2015	185 (336)	4 603 (9 232)
2016	147 (384)	4 560 (9 234)

Harrastuspassi-päätöstä ei ole tehty valtuustokauden aikana.

Kotkan nuorisotyön yksikön Höntsäliikuntakerho valittiin vuoden 2014 kymenlaaksolaiseksi liikuntateoksi. Nuorisotyön yksikön Höntsäkerho sai alkunsa, kun nuorten ja päättäjien tapaamisessa toivottiin vapaamuotoisia liikuntamahdollisuuksia. Ensimmäiset kokeilut lähtivät liikkeelle syyskuussa 2014 kaupungin liikuntayksikön järjestämissä tiloissa Karhulan ja Langinkosken koulun saleissa. Liikuntakerho Höntsä kokoontui sen jälkeen viikoittain ja se oli suunnattu 14–20-vuotiaille nuorille. Toiminta oli maksutonta ja mukaan sai tulla milloin vaan. Nuorten liikuntatoiveita kerättiin kyselyllä, johon lähes sata nuorta vastasi. Päällimmäisenä toiveena olivat erilaiset pallopelit, kärjessä säbä eli salibandy. Myös kiipeily, zumba ja parkour olivat toivelistalla eikä listalla huonolle sijoiutukselle jäänyt myöskään jooga, kickboxing ja tennis. Nuorten toivelistalla oli 28 erilaista lajia. Höntsän ideana oli päästä kokeilemaan erilaisia lajeja, jolloin itselle sopivin voi löytyä yllättävästikin lajista. Tavoitteena oli hyvä fiilis ja rento meininki!

Nuorisotiloissa on ollut erilaista toimintaa ja kursseja, nuorilla on ollut mahdollisuus elokuva- ja teatterikokemuksiin sekä retkitoimintaan. Toimintaan on panostettu erityisesti koulujen loma/aikoina.

Etelä-Kymenlaakson urheiluakatemia koordinoima urheilukerho Urkkari toimii viidellä koululla. Haukkavuoren koulun Urkkari toimii kahdeksan paikallisen seuran vetämänä. Muilla Urkkareilla on oma vakituinen vetäjä, jonka urheiluakatemia on valinnut. Kerhojen tarkoitus on antaa lapselle monipuolinen urheilullinen harjoitus kerran viikossa.

Nuorten toimintaryhmille kehitettiin ns. ”Nopean toiminnan raha”, jonka avulla nuoret voivat järjestää mm. yhteisötoimintaa ja tapahtumia. Projektiraha otettiin käyttöön vuonna 2016. Nuorten toimintaryhmien projektirahan sai vuoden aikana 10 ryhmää.

Nuoret ylläpitävät kolmena päivänä viikossa skeittihallia syys- ja talvikuukausina. Bänditiloilla harjoittelee 20 bändiä. Verkkopeliyhteisö Snooze ry järjesti valtuustokaudella vuosittain kuusi kertaa Lanit (pelitapahtumat) nuorten kulttuuritalo Greipissä. Keväällä 2015 mahdollistettiin Pyöräpajan toiminta. Pyöräpajan idea on tarjota kaikille työkaluja, taitoja ja tietoa maksutta polkupyörän huoltamiseen, kunnostukseen tai kasaamiseen. Toimintaa pyöritetään täysin vapaaehtoisvoimin ja siitä ei kukaan saa palkkaa. Kaikki ovat tervetulleita mukaan toimintaan. Sisäskeittihalli ja pienoissähköautorata jatkavat tiloissaan. Nuoret järjestivät bändi-iltoja, tapahtumia ja skeittirampin Pyöräpajaan. Yksi nuorten ryhmä teki aloitteen skeittirampin rakentamisesta Karhuvuoreen. He kävivät esittelemässä hanketta lasten ja nuorten palveluiden lautakunnassa.

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

Nuoria valmennettiin tapahtumatuottajiksi ja vertaisohjaajiksi tekemällä oppimisen kautta musiikkitapahtuma Soundsissa, DreamWallissa ja Meripäivillä, jossa Lasten Meripäiviä ja StreetArt-tapahtumaa oli järjestämässä 40 nuorta.

Nuorisotoimi järjesti kansainvälisen leirin DigiCampin kesällä 2015. Kuusi maata osallistui kansainväliselle leirille. Nuoria oli vertaisohjaajina kymmenen. Leirin osanottajat osallistuivat Meripäivien paraatiin. Nuoret saivat kunniainnoksen riemukkaasta ja värikkästä osuudesta. Yhteistyöllä (teatteri, kulttuuri-, opetus- ja nuorisotoimet) on turvattu Kotkan nuorisoteatterin toiminta ja järjestetty DreamWall-tapahtuma vuosittain.

Nuoret valtasivat kaupungintalon 8.10.2015 ja 13.10.2016.

Nuorisotyöntekijöille järjestettiin yhdessä 14 kunnan hankkeella syventävää koulutusta pelimaailmaan. Nuorten kulttuuritalo Greipin perustettiin pelitalo. Osku-mediatalo yhteistyössä Kakspyn kanssa aloitti toimintansa nuorten aikuisten kanssa joka arkipäivänä ja iltaisin nuorten viisi eri ryhmää järjesti peli-iltoja. Nuorisotila Kulmaan hankittiin pelikoneet avoimeen toimintaan.

Kotkan Ohjaamossa otettiin käyttöön mobiilisovellus WorkPilots syksyllä 2016. Keikkatyösovelluksen on ottanut käyttöön 500 kotkalaista nuorta ja jokaiseen keikkatyöhön on keskimäärin seitsemän hakijaa.

Nuorten kulttuuritalo Greipin toimintakonseptin muutos aloitettiin. Palotornin päiväkodin tilat ja piha-alue siirtyy nuorisotyön, kulttuurin ja kansalaistoiminnan käyttöön. Vuoden 2016 aikana järjestettiin yhteistyökumppaneiden kanssa kolme valmistelubrunssia ja työryhmän valmistelivat ehdotuksia toiminnan sisällöistä, tila- ja sisustusratkaisista.

Kotkan teatteriryhmät osallistuivat alueelliseen valtakunnalliseen teatteritapahtumaan Kouvolassa. Tall Ship Racen valmistelut aloitettiin yhdessä muiden toimijoiden ja nuorten kanssa.

Palkintoja ja tunnustuksia:

Kotkan alueen Palokuntanuoret saivat vuoden 2013 vapaaehtoistoiminnan tunnustuksen.

Kotkan nuorisotyön yksikön Höntsäliikuntakerho valittiin vuoden 2014 kymenlaaksolaiseksi liikuntateoksi.

Skate ry sai vuoden 2014 vapaaehtoistoiminnan tunnustuksen.

Vuonna 2015 Verkkopeliyhteisö Snooze ry sai valtakunnallisen Nuori toimija -tunnustuksen, KoPSA (piensähköautoratakerho) Kotkan vapaaehtoistoiminnan tunnustuksen ja Pyöräpaja vuoden kansalaistoiminnan teko -tunnustuksen nuorisotoimelta.

Vuoden 2016 vapaaehtoistoiminnan tunnustuksen sai Karhulan Korvenkävijät.

Peruskoululaisten ilmaiset uinnit ja jäähallikäynnit toteutuivat syys- ja hiihtolomien aikana.

Uimahallikäynnit:

2013 hiihtoloma: 814 käyntiä

2013 syysloma: 682 käyntiä

2014 hiihtoloma: 1125 käyntiä

2014 syysloma: 806 käyntiä

2015 hiihtoloma: 634 käyntiä

2015 syysloma: (2 pv) 205 käyntiä

2016 hiihtoloma: 707 käyntiä

2016 syysloma: 1019 käyntiä

5992 ilmaista käyntiä (a 3,30e = 19773,60e)

Ruonalan palloiluhallilla on maksuton vuoro kaikille kolme kertaa viikossa (ma, ti, to klo: 15–16). 70 % kaikista myönnettyistä harjoitusvuoroista on maksuttomia juniorivuoroja.

Liikuntatoimen järjestöyhteistyöavustusta sai vuosittain keskimäärin 38 seuraa. Ohjatussa toiminnassa olevia urheilevia junioreita on ollut avustusta saaneissa seuroissa vuosittain

v. 2013 38 seuraa ja 5609 (4491) junioria.

v. 2014 39 seuraa ja 5540 (4488) junioria

v. 2015 38 seuraa ja 4590 junioria

Vuoden 2016 luvut varmistuvat vasta huhtikuussa 2017.

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

TAVOITE 2.

Kaupungilla on 11 pienpalloilu- ja lähiliikuntakenttää, joissa on vuosittain yli 100 000 käyntikertaa. Uusin lähiliikuntapaikka Veikonpuisto valmistui Hovinsaarelle vuonna 2015.

Kotihoidon ja liikuntatoimen yhteistyönä kesällä 2014 järjestettiin yhteensä 40 puistojumppaa, 10 viikon aikana. Osallistujia jumpissa oli yhteensä 1172. Kesällä 2015 järjestettiin yhteensä 32 puistojumppaa. Jumpissa oli yhteensä 1326 osallistujaa. Kesällä 2016 oli 30 puistojumppaa, joissa oli yhteensä 1187 osallistujaa.

Nuorisotoimi toteutti yhdessä teknisten palveluiden ja Pyöräpajan kanssa kolme pyörien itsehuoltopistettä Karhulaan, Karhuvuoreen ja Kotkansaarelle.

Kotkan puistojen uusi tulokas Karhulan Jokipuisto otettiin käyttöön 17.5.2013. Puisto sai Vuoden ympäristörakenne palkinnon vuonna 2015.

Vihervuosi 2016 aloitettiin valokuvanäyttelyllä ”Kotkan puistot ja ympäristö ennen - jälkeen”. Näyttely oli kauppakeskus Pasaatissa 22.3.–15.4.2016. Vihervuoden luontosarja (kolme kertaa) järjestettiin pääkirjastolla eri asiantuntijoiden johdolla. Jokaisella luentokerralla oli myös katsaus Kotkan kansallisen kaupunkipuiston tilanteeseen. Kotkan kansallisen kaupunkipuiston avajaiset ja puistossa olevan Korkeakosken uuden 12 metriä korkean kalaportaan vihkiminen maatalous- ja ympäristöministerin toimesta tapahtui 6.6.2016.

Nuorisovaltuuston aloitteesta järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 2015 Koko Kotka Neuloo -tapahtuma. 15 kotkalaista järjestöä ja ryhmää sekä nuoret pukivat Sibeliuksenpuiston puut neulegraffiteilla. Nuorisotoimi ja laaja joukko kansalaisjärjestöjä sekä seurakunta toteuttivat Vihervuosi 2016 merkeissä Koko Kotka Neuloo -tapahtuman ja neulegraffitit Sibeliuksenpuistoon. Nuorisotoimi- ja liikuntatoimi loivat edellytykset Arto Tolsan -areenan 70 metriä pitkän seinämaalauksen toteuttamiseen.

2.4 LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Keskeisiä huomioita valtuustokaudelta

Uusi Karhuvuoren koulu!

Valtakunnallinen Liikkuva koulu tunnustus 2016 Kotkalle

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

Liikunnallisuuden edistäminen:

Kotkan kaupunki on ollut mukana Liikkuva koulu -toiminnassa jo pilottivaiheesta lähtien vuonna 2010 ja pyrkinyt kehittämään toimintaansa järjestelmällisesti. Kotkan Liikkuva koulu -toiminnalla on ollut merkitystä myös koko maakunnalliseen liikunnan edistämiseen. Pilottivaiheessa Kotka kirjasi Liikkuva koulu -toiminnan kunnan strategiaan, ja myöhemmin toiminta kirjattiin Kymenlaakson terveystliikuntastrategiaan.

Kotka toteuttaa Liikkuva koulu -toimintaansa monialaisessa yhteistyössä. Kotkan monialaisessa ohjausryhmässä ovat mukana ala- ja yläkoulun opettajien edustus, rehtorien edustus, nuorisotoimen nuoriso-ohjaaja, Kymenlaakson liikunta ja Etelä-Kymenlaakson urheilukatemia sekä opetustoimen hallinnon edustus. Ohjausryhmä tekee yhteistyötä myös varhaiskasvatuksen kanssa. Kotkan tavoitteena on saada Liikkuva koulu -toiminnan toteutukseen myös liikuntatoimi mukaan.

Toiminnassaan Kotka on kiinnittänyt huomiota opettajien osaamisen lisäämiseen ja järjestänyt opettajilleen aktiivisesti koulutusta verkostotapaamisten ja työpajojen muodossa. Opettajien on myös mahdollista osallistua aktiivisesti muihin koulutuksiin.

Oppilaiden osallisuuden edistämiseen on kohdistettu useita toimenpiteitä. Syksyllä 2016 kaikki Kotkan koulut osallistuivat Euroopan komission European Week of Sport -tapahtumaan. School Action Day toimintapäivä järjestettiin jokaisessa kotkalaisessa ala- ja yläkoulussa. Jokainen koulu sai toteuttaa omanlaisensa tapahtuman, mutta yhteistä kaikille oli oppilaiden vahva osallisuus tapahtuman toteutuksessa. Toimintapäivän aikana oppilaat muun muassa kiersivät rasteja, joita olivat vetämässä tukioppilaat, välikärit, oppilaat, nuoriso-ohjaajat ja vanhemmat. Oppilaiden osallisuus ja yhteistyö nuorisotoimen sekä järjestöjen kanssa mahdollisti uuden tavan toteuttaa toimintaa. Lisäksi oppilaille on järjestetty aktiivisesti välikärikoulutuksia ja yhteistyötä tehdään Luontokoulu Hailin kanssa. Luontokoulussa opitaan itse tekemällä ja tutkimalla.

Keväällä 2016 Kotkan Langinkosken koulu osallistui Liikkuva koulun oppilaiden olosuhdekuvakilpailuun, jossa kilpailun kolme ensimmäistä sijaa meni koulun oppilaille. Langinkosken koulun oppilaat olivat erittäin aktiivisia kilpailussa ja muutenkin Kotka Liikkuva koulu -toiminnasta on viestitty aktiivisesti sosiaalisessa mediassa.

Liikunnallisuuden tukeminen:

Perusopetuksessa liikunnallisuutta tuetaan koulupäivän liikunnallistamisen kautta. Kaikki perusopetuksen koulut ovat liikkuvia kouluja. Varhaiskasvatuksen puolella ilo kasvaa liikkuen - toimintaohjelmaan sitoutuminen on laajentunut aiempaa useampaan päiväkotiin. Varhaiskasvatus on hakenut paikallista rahaa (AVISTA) liikkumisen lisäämiseen kielen kehityksen ja S2 toteuttamiseen liikunnallisesti.

Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämiseen myönnettiin vuosille 2015–2016. Tämän avustuksen avulla lisätään mm. ulos luokasta / sisätiloista oppimaan -toimintakulttuuria niin esi- kuin perusopetuksessakin.

Aluehallintovirastolta Kotkan varhaiskasvatus sai hankerahaa varhaiskasvatuksen liikunnallistamiseen. Hankeraha kohdennettiin kielen kehityksen ja S2 tukemiseen liikunnan keinoin. Rahalla koulutettiin henkilökuntaa liikunnan ja kielen kehityksen osalta. Varhaiskasvatuksen kehittämisryhmä kokosi materiaalikassin (LiKi-kassi) kuvitettujen liikuntaleikkien kera hyödynnettäväksi päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Koulutuksen antamaa osaamista jaettiin sisäisillä koulutuksilla ja LiKi-kasseista järjestettiin esittelyjä yksiköissä. Rahaa saatiin 26 000 €, josta 50 % omarahoitusta. Rahaa käytettiin koulutukseen, joka keskittyi kielenkehityksen tukemiseen liikunnan keinoin, varhaiskasvatuksessa koottiin 10 kappaletta materiaali- ja toimintakasseja kielenkehityksen sekä S2-opetuksen toteuttamiseksi liikunnallisesti sekä henkilökunta järjesti vertaiskoulutusta aiheesta. Hankerahaa samaan kohteeseen haettiin uudelleen vuotta 2017 ajatellen. Esimerkiksi materiaalikasseja on tavoitteena saada jokaisen päiväkodinjohtajan vastuuyksiköihin.

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

OHJAAMO

Ohjaamo Kotka on alle 30-vuotiaalle tarkoitettu matalan kynnyksen paikka ja yhden oven paikka, joka tarjoaa tietoa, tukea ja toimintaa nuorille. Ohjaamon tavoitteena on edistää nuorisotakuun toteutumista ja nuorten sijoittumista koulutukseen, työelämään ja erilaisten tukitoimien piiriin. Tavoitteena on myös nuorten osallisuuden ja nuorten parissa toimivien ammattilaisten yhteistyön lisääminen.

Kotkan Ohjaamo 15–29-vuotiaalle nuorille avattiin helmikuussa 2016. Yksi ovi – toimintaa, tietoa ja tukea nuorille ja nuorille aikuisille on tarjonnut mahdollisuuden myös vanhemmille saada tietoa nuoriin liittyvissä asioissa. Ohjaamossa on käynyt satunnaisesti nuorten vanhempia keskustelemassa erityisesti työhön liittyvissä asioissa. Kaiken kaikkiaan vuoden aikana Ohjaamolla on ollut 4955 kontaktia nuoriin ja nuoriin aikuisiin.

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMINEN

Perustuslakia on muutettu 1.1.2015 voimaan tulleella lailla (1040/2014) siten, että esiopetus on muuttunut velvoittavaksi 1.8.2015 lukien. Perusopetuslain (26 a§) mukaan lasten on oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna osallistuttava vuoden kestävästi esiopetukseen tai muuhun esiopetukseen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Kunta on myös velvollinen järjestämään alueellaan asuville lapsille maksutonta esiopetusta.

Kotkassa esiopetus järjestetään v. 2017–2018 päivähoidon ja koulujen yhteydessä.

Tavoitteena on, että esiopetuksen toteuttaminen tapahtuisi yhteistyössä sen koulun kanssa, jossa lapsi todennäköisemmin ensiluokkalaisena aloittaa. Lapsen tarvitsema muu päivähoito pyritään järjestämään välittömästi esiopetukseen liittyvänä.

Esiopetussuunnitelma

Opetushallitus on hyväksynyt esiopetuksen-, perusopetuksen ja lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 22.12.2014.

Kuntakohtaisen esiopetussuunnitelman laatiminen näiden perusteiden mukaisesti on käynnistynyt. Suunnitelman mukaiset oppimissäällöt rakennetaan yhteistyössä henkilöstön kanssa. Uudistunut opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2016.

Velvoite osallistua esiopetukseen on kaikilla:

- 6-vuotiailla
- 7-vuotiailla lapsilla, jotka eivät ole vielä aloittaneet koulua
- 5-vuotiailla, joille on tehty päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta (Perusopetuslaki 25 § 2)

Suunnitelmatyön pohjaksi on kysytty vanhempien näkemyksiä esiopetuksen tavoitteista. Vanhemmat painottivat esiopetuksen tavoitteissa selkeästi yleisiä tavoitteita yksittäisten sisältöalueiden tavoitteita enemmän. Tärkeimmäksi koettiin yhteistyötaitojen kehittäminen. Sosiaalisten taitojen alueelle kuuluivat myös tärkeysjärjestyksessä seuraavaksi sijoittuneet yhteisten sääntöjen oppiminen ja hyvät tavat. Omatoimisuus, rohkeus itseilmaisuuksiin ja itseluottamuksen vahvistaminen nousivat myös tärkeiksi tavoitteiksi vanhempien valinnoissa. Vanhemmat katsoivatkin, että esiopetussuunnitelman yleiset kasvatustavoitteet vastasivat hyvin heidän arvojaan. Koko esiopetuksen opetussuunnitelman ja toiminnan arviointi tapahtuu osana koko kaupungin koulutusjärjestelmän arviointia.

TVT -suunnitelma:

Kotkan varhaiskasvatuksen tavoitteena on vahvistaa digitalisoitumista. Tavoitteen toteutumisen pohjaksi laaditaan tieto- ja viestintätekniikan suunnitelma. Lähtökohtana tälle suunnitelmalle on jatkuvasti kehittyvä tietoyhteiskunta, varhaiskasvatussuunnitelma sekä esiopetuksen opetussuunnitelma.

OPS

Esiopetuksen kuntakohtaiset opetussuunnitelman perusteet astuivat voimaan

1.8.2016 ja valtakunnalliset varhaiskasvatuksen perusteet julkaistiin 18.10.2016.

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) myönsi ensimmäistä kertaa hankerahaa varhaiskasvatuksen kehittämiseen ja Kotkan varhaiskasvatus sai rahaa 65 000 € vuorovaikutuksellisen pienryhmäpedagogiikan kehittämiseen.

Varhaiskasvatuksessa henkilökunnan Peda.netin käyttötaitoja vahvistettiin koulutuksilla. Koulutusten myötä esiopetusryhmät ja varhaiskasvatuksen yksiköt ovat rakentaneet Peda.net-sivuja. Sivuille tuodaan näkyväksi yksikön varhaiskasvatusta, pidetään blogia, päivitetään ryhmien tapahtumakalentereita ja yksittäisissä yksiköissä on rakennettu kullekin lapselle oma kasvun kansio Peda.net -sivuille. Peda.netin kautta kysyttiin esiopetuksen lapsilta näkemyksiä oppimisympäristöistä. Varhaiskasvatuksen Facebook-sivuja seurataan ja kommentoidaan aktiivisesti.

LASTEN PARLAMENTTI (37 jäsentä alakouluista)

Lasten parlamentin täysistuntoihin ovat osallistuneet valtuustokummit. Lasten parlamentti piti vuoden aikana kaksi täysistuntoa (2016). Lasten parlamentti ja nuorisovaltuusto järjestivät yhteistapaamisen päättäjien kanssa.

Lasten parlamentti järjesti kaksi täysistuntoa (v. 2015), joissa käsiteltiin mm. kouluruokaan liittyviä kysymyksiä (Kymijoen Ravintopalvelut Oy:n edustajat olivat vastaamassa lasten kysymyksiin) Hyvinvointikertomusta 2014. Tämän pohjalta täysistunto päätti tehdä vetoomuksen liikuntalautakunnalle, että juniorien harjoitusvuorot pidetään edelleen maksuttomina, ideoita Kantasatamaan, toimintakertomus 2014 ja tilinpäätös 2014, arvioitiin toimintakauden 2014–15 toimintaa, esitys kaupunginjohtajalle, että Suomen itsenäisyyden juhluvuonna 2017 kaupunginjohtaja pitää Kotkassa itsenäisyyspäivän vastaanoton kaikille kaupungin 5. luokkalaisille

Lasten parlamentti järjesti kolme täysistuntoa (v. 2014), joissa käsiteltiin mm. bussien aikatauluja, laadittiin vetoomus koulukiusaamisen lopettamiseksi sekä tasavertaisten harrastusmahdollisuuksien turvaamiseksi.

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

NUORISOVALTUUSTO

Nuorisovaltuuston jäseniä on tuettu lautakuntamateriaalin tulkinnassa. Valtuusto päätti maksaa nuorille kokouspalkkion sekä mahdollistaa varsinaisen ja varajäsenen osallistumisen lautakunnan kokouksiin. Nuoret ovat olleet mukana mm. Kantasataman valmistelussa, Kotkan Ohjaamon suunnittelussa sekä ottaneet kantaa museotoimintaan ja nuorten työelämän kokemuksiin. Nuorisovaltuusto vastasi Nuoret valtaavat kaupungintalon -tapahtuman suunnittelusta ja toteutuksesta. Valtaukseen osallistui yli 900 nuorta ja 100 aikuista, kuten päätöksentekijöitä, viranhaltijoita ja järjestöjen edustajia.

Nuoret itsearvioivat nuorisotila Vessun toimintaa ja osallistuivat Kaakon alueen muiden nuorten kanssa itsearviointiin ja auditointiin suunnitelmien laatimiseen.

Nuorisovaltuusto järjesti Tulevaisuuden Kotka -työpajatyöskentelyä oppilaskuntien edustajille ja nuvan jäsenille 27.9. Nuoret valtasivat kaupungintalon 13.10. nuorisovaltuuston johdolla. Nuorten itsenäisyyspäivän gaala pidettiin 5.12. Greipissä. Nuva vastasi Tampereen yliopiston opiskelijan pyyntöön ja lähetti ajatuksia lukion ja ammattikoulun hallinnollisesta yhdistämisestä. Tämä liittyi opiskelutyöhön lukiokoulutuksen ja ammattikoulutuksen tulevaisuus sekä sen seutukunnallinen kehittäminen.

Nuorisovaltuuston vaikuttamisroolia vahvistetaan mm. lautakuntatyöskentelyssä. Nuoret otetaan mukaan valmistelutyöhön mm. kantasatama-suunnitelmiin ja ennalta ehkäisevän työn vahvistamisen valmisteluun. Nuoret valtaavat kaupungintalon 8.10.15. Nuorisovaltuusto vastaa BigBang -vaikuttamistapahtuman suunnittelusta ja toteutuksesta. Uudistamisen sekä kehittämisen tarvetta on koulujen oppilaskuntien toiminnassa. Nuorisovaltuusto toivoo enemmän vaikutusvaltaa oppilaskunnille, jolloin ne voisivat vakiinnuttaa asemansa kouluissa ja muutoksia olisi helpompi saada aikaiseksi.

Sekä lasten parlamentti että nuorisovaltuusto laativat toimintasuunnitelman ja määrärahojen käyttösuunnitelman vuodelle 2016. Nuoret ovat osallistuneet ja vaikuttaneet Ohjaamon toiminnan ja Greipin uuden toimintakonseptin suunnitteluun ja valmisteluun. Jokaisessa nuorisotilassa nuoret vastaavat itse nuorten iltojen järjestämisestä.

RANNIKKOPAJAT

Rannikkopajojen keskeiset työmuodot ovat etsivä nuorisotyö, nuorten työpajatoiminta sekä seinätön pajatoiminta, jotka ovat yhteiskuntatakuun toteuttamisen keinoja ja nuorisolain mukaista nuorten sosiaalista vahvistamista.

Vuonna 2016 Rannikkopajoilla oli asiakkaita yhteensä 770 (joista kotkalaisia 568). Pajatoiminnassa asiakkaina oli 459 henkilöä (joista kotkalaisia 332), ja tämän lisäksi Seinättömän pajan asiakkaita oli 71, joista kotkalaisia 48, jotka yksilövalmentajat haastattelivat ja joiden kanssa työskentely jatkuu tai he ovat sijoittuneet muualle kuin työhön. Aikuisten työpaja Suunnassa oli 43 asiakasta. Etsivän nuorisotyön asiakkaita oli 131 (joista kotkalaisia 114) ja nuorisolain velvoittamia ilmoituksia oli 88 (joista kotkalaisia 53). Rannikkopajojen starttipajatoiminta on suunnattu alle 17-vuotiaille nuorille, jotka eivät ole saaneet opiskelupaikkaa tai joiden opinnot ovat keskeytyneet. Starttipajalla oli vuonna 2016 yhteensä 17 nuorta, joista 15 oli kotkalaisia. Kuntouttavassa työtoiminnassa oli Rannikkopajoilla 59 nuorta, joista 33 oli kotkalaisia.

Rannikkopajoilla käynnistyi vuonna 2016 kaksi uutta pajaa:

Aikuisten työpaja **Suunta** on tarkoitettu työkykyisille 29–45 -vuotiaille kotkalaisille, joiden työttömyys on pitkittynyt. Yksilö- ja ryhmävalmennuksen kautta osallistujille pyritään löytämään työkokeilu- tai palkkatyöpaikka joko yrityksissä tai Rannikkopajojen pajoilla. Aikuisten työpaja Suuntaan ohjautui viime vuonna 43 asiakasta, joista 41 aloitti toiminnassa. Vuoden aikana heistä on 10 ohjautunut koulutukseen, 7 työelämään ja 17 asiakasta on ollut työkokeilussa. Kolme asiakasta on ohjautunut toiseen palveluun ja 10 asiakkaan kanssa työskennellään vielä oikean paikan löytämiseksi.

Monikulttuurinen työpaja **Kuunari** on suunnattu 17–29 -vuotiaille kotoutumisjaksolla oleville kotkalaisille maahanmuuttajille. Kuunariin sisältyy yksilö- ja ryhmävalmennuksen lisäksi kielikoulutusta. Kuunarijakson aikana tutustutaan suomalaiseen työelämään ja Rannikkopajojen toimintaan. Tarkoituksena on löytää nuorille sopiva jatkopolku opintoihin tai työkokeiluun. Kuunariin ohjautunut TE-toimiston kautta yhteensä 18 kotoutumisvaiheessa olevaa maahanmuuttajanuorta. Kuunarilaisten pajajaksot ovat sisältäneet työskentelyä Rannikkopajojen ammatillisilla pajoilla neljänä päivänä viikossa ja suomen kielen opiskelua yhtenä päivänä viikossa. Nuoria on ollut Taidepajalla, Kädentaitopajalla, Keittiöpajalla, Atk- ja mediapajalla, Työpalvelupajalla ja Lounaskahvila Kalarannassa. Pajajaksot ovat kestäneet 3–7 viikkoa nuoren tilanteesta riippuen. Pääsääntöisesti nuoret jatkaneet kotokoulutuksessa pajajakson jälkeen.

Yrityksille on tiedotettu erilaisissa tilaisuuksissa nuorisotakuusta ja mahdollisuuksista työllistää nuoria työpajojen ja Seinättömän pajatoiminnan kautta. Seinätön paja on työpajamuoto, jossa valmennuksellista otetta käytetään pajan seinien ulkopuolella. Palvelussa tuetaan nuorta työ- ja koulutuspaikan etsimisessä sekä yrityksiä löytämään nuoria työkokeiluun ja työntekijöiksi. Yrityksissä on työkokeilussa tai työllistettynä 190 nuorta. Yhä useampi yritys on jatkopalkannut nuoren Seinättömän pajajakson jälkeen.

Kaikissa seutukunnissa alle 25-vuotiaiden työttömien määrä on ollut laskusuunnassa, eniten Kotkassa -15,6 %. Syyskuussa te-hallinto jädäytti valtakunnallisesti palkkatukirahoituksen, jonka vaikutuksesta nuorten määrät etenkin ammatillisilla pajoilla väheni.

Rannikkopajoilla panostettiin vuoden 2016 aikana nuorten osallisuuteen muun muassa perustamalla pajaneuvostoja eri yksiköihin. Lisäksi kestävän kehityksen toimintaa on sisällytetty pajojen työssäoppimisympäristöihin. Rannikkopajat on mukana Opit työssä –hankkeessa, jossa pajoilla on avattu seitsemän tutkintoa ja 23 osatutkintoa. 15 nuorta suoritti osatutkinnon viime vuoden aikana. Oppisopimuksessa oli 7 nuorta, joista viisi kotkalaista. Vuoden 2016 aikana oppisopimusopiskelijoina neljä sai tutkinnon. Ekamin kanssa tehdyllä koulutussopimuksella oli kuusi kotkalaista nuorta suorittamassa opintojaan työvaltaisesti työpajalla.

Kauden aikana kouluja lakkautettiin:

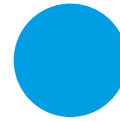
2013 Koivula

2014 Jäppilä

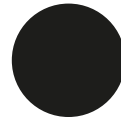
2015 Toivo Pekkanen

2016 Tiutinen

KESKEISIÄ TUNNUSLUKUJA VALTUUSTOKAUDELTA (VRT. KOKO MAA)

Kotka

Koko maa

Lasten pienituloisuusaste
(2015 Tilastokeskus)

14,6

11,8

Kunnan yleinen pienituloisuusaste
(2015 Tilastokeskus)

15,6

12,7

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus
(% 8. ja 9. luokan oppilaista 2013)

12,9

11,3

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat
(% vastaavanikäisestä väestöstä 2014)

14

8,6

Yksinhuoltajaperheet
(Yksinhuoltajaperheet, % lapsiperheistä 2015)

25,8

21,1

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-vuotiaat
(% vastaavanikäisestä väestöstä (THL) 2015)

2,2

1,4

Ylipaino
(% 8. ja 9. luokan oppilaista 2013)

15,7

16,4

Ylipaino
(% ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2.
vuoden opiskelijoista 2013)

19,1

22

Ylipaino
(% lukion 1. ja 2. vuoden oppilaista 2013)

12,4

14,2

Nuuskaa päivittäin
(% 8. ja 9. luokan oppilaista 2013)

3,7

3,5

Nuuskaa päivittäin
(% lukion 1. ja 2. vuoden oppilaista 2013)

5,2

3,6

Nuuskaa päivittäin
(% ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2.
vuoden opiskelijoista 2013)

5,8

5,5

Kova humala /kerran kk
(% 8. ja 9. luokan oppilaista 2013)

14,3

12

Kova humala /kerran kk
(% lukion 1. ja 2. vuoden oppilaista 2013)

21,6

19,6

Kova humala /kerran kk
(% ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2.
vuoden opiskelijoista 2013)

33

35

Tupakoi päivittäin
(% 8. ja 9. luokan oppilaista 2013)

14

13,1

Tupakoi päivittäin
(% lukion 1. ja 2. vuoden oppilaista 2013)

6,1

8,2

Tupakoi päivittäin
(% ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2.
vuoden opiskelijoista 2013)

37,3

36,1

Kokee terveydentilansa keskitasoiseksi tai huonoksi
(% 8. ja 9. luokan oppilaista 2013)

16

15,9

Kokee terveydentilansa keskitasoiseksi tai huonoksi
(% lukion 1. ja 2. vuoden oppilaista 2013)

16,1

16,4

Kokee terveydentilansa keskitasoiseksi tai huonoksi
(% ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2.
vuoden opiskelijoista 2013)

22

21,3

Kouluterveyskysely

Kouluterveyskyselyn aineisto kerätään joka toinen vuosi luokkakyselynä. Vuoteen 2011 asti kysely tehtiin parillisina vuosina Etelä-Suomessa, Itä-Suomessa ja Lapissa ja parittomina vuosina muualla Manner-Suomessa ja Ahvenanmaalla. Vuodesta 2013 alkaen aineistonkeruu on tehty yhtä aikaa koko maassa. Ammattiin opiskelevat vastaavat maaliskuussa ja perusopetuksen oppilaat ja lukion opiskelijat huhtikuussa. Vastaaminen on vapaaehtoista ja nimetöntä.

Aineistonkeruussa on siirrytty vaiheittain paperilomakkeesta sähköiseen lomakekyselyyn. Vuonna 2013 kysely toteutettiin sähköisenä ammatillisissa oppilaitoksissa. Vuonna 2015 siirryttiin sähköiseen kyselyyn myös lukioissa ja perusopetuksessa. Perusopetuksessa oli myös mahdollisuus vastata paperilomakkeella.

Kouluterveyskysely toteutetaan myös jatkossa kattavasti koko maassa joka toinen vuosi. Seuraava valtakunnallinen tiedonkeruu tehdään keväällä 2017. Kouluterveyskyselyn kyselylomakkeen sisältöä, tiedonkeruuprosessia ja raportointia kehitetään parhaillaan voimakkaasti. Uutta tiedonkeruujärjestelmää ja lomakkeita testataan vuoden 2016 aikana.

Kouluterveyskyselyä laajennetaan koskemaan myös perusopetuksen 4. ja 5. vuosiluokan oppilaita ja heidän vanhempiaan. Etenkin alle 14-vuotiaiden lasten hyvinvoinnista ja palvelukokemuksista ei ole toistaiseksi ollut tietoa saatavilla. Kyselyn suuntaaminen erikseen neljäs- ja viidesluokkalaisille lapsille ja heidän vanhemmilleen mahdollistaa myös lasten ja vanhempien näkemysten vertailun. Tämä on ainutlaatuinen tietoaaineisto, joka mahdollistaa kokonaiskuvan saamisen 10–12-vuotiaiden lasten hyvinvoinnin ja palvelujen tilanteesta.

Tiedonkeruussa ilmenneiden ongelmien vuoksi Kotkan osalta ei ole vuoden 2015 tuloksia käytettävissä.

3.1 TYÖIKÄISTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 1. Kuntalainen saa mielenterveys- ja päihdeongelmiin tarvitsemansa avun

Asiakas saa tarvitsemaansa apua matalalla kynnyksellä.

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

Psykiatriset sairaanhoitajat, ”kartturit”, aloittivat osa-aikaisina 1.10.14 kaikilla terveysasemilla. Mielenterveys- ja päihdetyön nykytilan kuvaaminen käynnistettiin vuoden 2015 alussa yhteistyössä eri vastuualueiden kanssa ja analyysin tuloksena syntyi Miepä -keskuksen perustamista koskeva suunnitelma. Lautakunta hyväksyi suunnitelman kesäkuussa 2015. Suunnitelman jalkautus käynnistettiin välittömästi ja terveysasemilla on aloittanut vuonna 2015 kolme psykiatrasta sairaanhoitajaa ja vuoden 2016 alusta alkaen aloitti myös kaksi ns. päihdesairaanhoitajaa aluelääkäreiden ja aluehoitajien tukena. Miepä -keskustoiminta käynnistyi vuoden 2016 alussa ja toimintaan rekrytoitiin ylilääkäri. Päihdetyön osaamista on lisätty terveysasemilla.

Vuoden 2016 aikana suunniteltiin ja vakiinnutettiin mielenterveys- ja päihdepotilaiden hoitoprosessit siten, että asiakasta/potilasta ei pompoteta paikasta toiseen. Miepä -keskuksen toiminta vakiinnutetaan ja A-klinikalla hoidettujen potilaiden hoitovastuu siirretään asteittain ja saattaen vaihtaen terveysasemien aluehoitajille ja -lääkäreille sekä Miepä -keskukseen. Lisäksi panostetaan varhaiseen puuttumiseen ja ongelmien ennaltaehkäisyyn.

Miepä -keskustoiminta käynnistyi 2016 alussa. Henkilökuntaan tuli lisää kaksi sairaanhoitajaa, jotka sijoittuivat terveysasemille, sosiaaliohjaaja, joka koordinoi päihdepotilaiden asumispalveluja, kolme sairaanhoitajaa korvaushoitopotilaita hoitamaan ja päihdelääkäri.

Vuoden 2016 alusta A-klinikalta siirtyi noin 400 A-klinikan avohoidon potilasta Miepä -keskukseen ja terveysasemille. Korvaushoitopotilaita siirtyi Miepä -keskukseen vuoden loppuun mennessä noin 100. Paljon hoitoa vaativat asiakkaat kuten esimerkiksi korvaushoitopotilaat on keskitetty Miepä -keskukseen ja muut päihde- ja mielenterveysasiakkaat terveysasemille.

Terveysasemilla työskentelee sairaanhoitajia, jotka pääsääntöisesti vastaavat mielenterveys- ja päihdeasiakkaista. Myös aluehoitajan vastaanotolle voi ohjautua näitä asiakkaita. Yhteydenotto tapahtuu yleensä puhelimitse ja aluehoitaja tekee hoidon tarpeen arvioinnin ja ohjaa asiakkaan eteenpäin. Tavoitteena on olla matalan kynnyksen hoitopaikka, jossa potilaat ovat tasavertaisia saamaan hoitoa. Toimintatapoja on pyritty osittain muuttamaan niin, että terveysasemilta ei jaeta lääkkeitä, vaan kaikki on keskitetty apteekkeihin. Yhteistyötahojen kanssa on käyty neuvotteluja yhteisten potilaiden hoitoprosessien sopimisesta.

Henkilökunnan päihdehoidon osaamista on lisätty koulutuksilla ja kehittämällä päihdepotilaan hoitoprosessia yhteistyökumppaneiden kanssa. Mielenterveys- ja päihdepotilaiden hoito alkaa matalan kynnyksen periaatteella siellä, missä huoli herää. Terveysasemat hoitavat lievät ja keskivaikeat mielenterveys- ja päihdeongelmat. Miepä -keskuksen vastuulla on vaikeiden ja pidempiaikaisten mielenterveys- ja päihdepotilaiden hoito. Audit -testi tehdään kaikille potilaille. Miepässä hoidettiin vuonna 2016 yhteensä 269 päihdepotilasta.

Hoidollisten ja toiminnallisten kuntoutusryhmien kilpailutus on toteutettu v. 2016 sekä mielenterveys- ja päihdekuntoutujille.

Ehkäisevän päihdetyön strategian miettiminen käynnistyy tammikuussa 2017. Mietippä - strategia on voimassa vuoteen 2018 asti.

3.2 TYÖIKÄISTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 2. Liikunnan, omatoimisuuden ja ravitsemustietoisuuden lisääminen

1. Tavoitteena ennaltaehkäistä ja vähentää väestön ylipainoa ja lihavuutta.
2. Kaupunkirakennetta kehittämällä luodaan kestävää liikenneympäristöä, joka kannustaa ihmisiä hyöty- ja vapaa-ajan liikuntaan sekä joukkoliikenteen käyttöön.

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

Terveyskioskissa on järjestetty yksi painonhallintaryhmä keväällä 2014. Ryhmään ilmoittautui 12 henkilöä, joista 7 henkilöä osallistui kaikkiin kevään kuuteen kokoontumiseen. Syksyllä ryhmälle oli järjestetty seurantakäynti ja siihen osallistui 5 henkilöä. Ryhmän jäsenet kokivat saaneensa ryhmästä vertaistukea painonhallintaan. Terveyskioskissa ei ollut painonhallintaryhmiä vuoden 2015 aikana. Kotkansaaren terveysaseman diabeteshoitaja käynnisti painonhallintaryhmän diabeetikoille vuonna 2016. Ryhmä kokoontui pääkirjaston terveyskioskilla 10 kertaa.

Ravitsemusterapeutti aloitti kaupungin palveluksessa elokuussa 2016. Hänen työajastaan noin puolet kuluu potilastyössä ravitsemusohjausta antaen. Toinen puolikas työajasta kuluu muiden ammattiryhmien kouluttamiseen sekä ravitsemushoidon kehittämiseen. Yhteistyötä ravitsemusterapeutti tekee kaupungin eri toimialojen ja sidosryhmien kanssa.

Liikuntavälinelainausta aloitettiin pääkirjastossa 5.10.2015. Liikuntavälineistä suurin osa saatiin liikuntapalvelulta, osa hankittiin ”Miesten vuoro” hankeavustuksella. Karhulan kirjastoon hankittiin liikuntavälineitä lainattavaksi vuoden 2016 alusta lähtien. Molemmilla kirjastoissa on nykyään 32 eri liikuntavälinettä, pääkirjastossa joitakin kaksi kappaletta. Joukossa on mm. jumppakuminauhoja, kahvakuulia, tasapainolautoja ja – tyynyjä sekä kävelysauvoja. Liikuntavälineiden laina-aika on kaksi viikkoa ja suurin osa niistä on ollut jatkuvasti lainassa. Liikuntavälineitä lainattiin vuoden 2016 aikana yhteensä 321 kertaa.

Kotkassa aloitettiin syksyllä 2014 hyvinvointierojen kaventamisen kokeilu Kotka-Kymi seurakuntayhtymän ja Terveystiedon edistämisyksikön välillä. Tavoitteina oli kaventaa vähävaraisten ruokailuissa käyvien henkilöiden hyvinvointieroja ja lisätä heidän kiinnostustaan omaehtoisesta liikkumisesta sekä terveellisten elämäntapojen edistämiseen. Vähävaraisten ruokailuissa kävijöillä oli mahdollisuus ilmaiseen uintiin kertaan kerran viikossa syksyn 2014 ja kevään 2015 aikana. Uimaan ilmoittautui 44 henkilöä ja uimakertoja vuoden aikana kirjattiin 322 kappaletta.

Liikkumisreseptin käyttöönotto terveyskioskin, liikuntapalveluiden ja terveysasemien yhteistyönä toteutui osittain syksyn 2016 aikana. Osana liikkumisreseptin käyttöönottoa erityisryhmien liikunnanohjaaja oli huhti-toukokuussa 2016 kahden viikon välein terveyskioskilla antamassa neuvontaa. Uusia erityisuutikortteja myönnetään vuosittain noin 200 kpl. Liikuntapalveluiden liikunnanohjaaja oli syys-lokuun 2016 ajan viikoittain Kotkansaaren terveyskioskilla tavattavissa ja marras-joulukuun 2016 Karhulan terveyskioskilla. Terveysasemilla on tarjolla tällä hetkellä tarjolla erilaisia ryhmiä: tupakasta vieroitusryhmä, painonhallintaryhmä ja astman sekä diabeteksen ensitietokurssit. Tulevaisuudessa ryhmätoimintaa pyritään lisäämään.

Vuosittain toteutettuja liikuntaneuvontaa tai ravitsemusasiasiaa sisältäviä teematapahtumia:

Sydänviikon Yhdessä! -perhetapahtuma (v. 2016 1126 osallistujaa), Liikkujan viikko, Pyöräilyviikko, 60 + liikuntapäivä, Väliä Muista! -kävelytapahtuma.

Unelmien liikuntapäivää vietettiin ensimmäistä kertaa toukokuussa 2016. Taustalla Unelmat liikkeellä -toimintamallissa on ollut tieto, että Suomessa tehdään loistavaa työtä liikkumisen edistämiseksi, mutta silti moni liikkuu liian vähän. Vanhat konstit toimivat edelleen ja niitä kannattaa vahvistaa, mutta koko kansan liikkeelle saaminen vaatii myös uusia ratkaisuja. Unelmien liikuntapäivä 10.5. oli valtakunnallisesti toteutettu liikunnan popup-päivä. Yksittäiset ihmiset ja eri toimijat järjestivät yhteensä lähes 2000 onnistunutta tapahtumaa ja Suomi täyttyi iloisista ja yhdessä järjestetyistä liikunnan hetkistä. Unelmien liikuntapäivä sai jatkoa Unelmien liikuntakuukaudesta syyskuussa 2016. Tuolloin järjestettiin Katariinan meripuistossa Liikkeelle! -perhetapahtuma. Unelmien liikuntapäivän ja liikuntakuukauden tuoma pohina saa jatkoa Unelmien liikuntavuodessa 2017 osana Suomen itsenäisyyden Suomi 100 -juhlavuoden ohjelmaa.

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

TAVOITE 2.

Kaupunkisuunnittelun tehtävänä on kaupunkirakenteen ja kaupunkikuvan kehittäminen viihtyisäksi, turvalliseksi sekä ekologisesti ja taloudellisesti kestäväksi. Kaupunkia kehitetään yleis- ja asemakaavoja laatimalla sekä osallistumalla erilaisiin kehityshankkeisiin. Tavoitteena on virikkeellinen ja hyvinvointia lisäävää eheä kaupunkiympäristö, jota tukevat elävät keskustat, toimiva joukkoliikenne ja hyvä palveluverkko. Yksittäisten liikkumisen ja viihtymisen paikkojen rinnalla pyritään koko kaupunkirakenteesta muovaamaan liikkumaan kannustavaa viihtymisen ympäristöä. Kaupunkisuunnittelussa hyvinvoinnin lisääminen ei ole yksittäinen hanke tai projekti, hyvinvoinnin lisääminen on jokaisessa työssä yksi tärkeimmistä lähtökohdista.

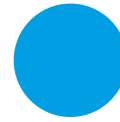
Laadukkaat puistot ovat tärkeä ympäristön osa tiiviin kaupunkirakenteen rinnalla. Kotkan kansallinen kaupunkipuisto ulottuu saaristosta keskustojen ja arvokaiden teollisuuden kulttuuriympäristöjen kautta pitkälle ylös Kymijokeen. Kaupunkipuistostatus vaalii siihen valittujen alueiden kulttuurihistoriaa ja luontoarvoja aktivoiden samalla alueet kaupunkilaisen virkistytymiseen sekä hyvinvointiin. Kotkaan perustettu kansallinen kaupunkipuisto avattiin virallisesti 6.6.2016. Kotkan kansallisen kaupunkipuiston kokonaispinta-ala on noin 24 km², josta 7 km² on maata ja 17 km² merta ja jokiuomia. Puiston pinta-ala on 40 osa koko kaupungin pinta-alasta.

Kotkan-Haminan seudun strateginen yleiskaava laaditaan vuosina 2015–2017. Tavoitteena on laatia yleiskaava, joka yhdessä muun kehittämistoiminnan kanssa tuottaa uusia ideoita, kasvua ja työpaikkoja. Kaikkien yhteisenä päämääränä on elinvoimainen seutu. Seudun strategisen yleiskaavan laatimisprosessia leimaa avoimuus. Kuntalaisille annetaan tietoa yleiskaavaprosessin etenemisestä ja kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksista kaavan etenemisen eri vaiheissa. Yleiskaavan tärkeänä osana on asukkaiden hyvinvointi ja virkistytymismahdollisuudet. Erityistä painoarvoa annetaan mm. monipuolisille asumismahdollisuuksille, joukkoliikenteen toimivalle verkostolle, palveluiden järkevälle sijoittumiselle, seututasolla merkittävien virkistysalueiden ja reittien monipuolisuudelle ja saavutettavuudelle sekä elinkeinojen uusille kehittämismahdollisuuksille.

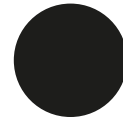
Kotkan kaupunki laatii Kotkansaaren osayleiskaavan vuosien 2016–2018 aikana. Tärkeitä suunnittelukysymyksiä ovat esimerkiksi Kantasatama ja sen nivoutuminen osaksi muuta keskustaa, Kantasatama-Kauppatori-Sapokka -akselin toiminnallisuuden kehittäminen, Kotkansaaren sisään tuloteiden ja liikenteellisten järjestelyjen linjaukset, Katariinan torin ja Koulukadun korttelialueiden tulevaisuuden painotukset, Kaupunginlahden potentiaalin osoittaminen sekä käytöstä poistuneiden satama- ja teollisuusalueiden tulevaisuuden käyttötarkoitukset. Yleiskaavoituksella voidaan vaikuttaa myös ihmisten hyvinvoinnin lisääntymiseen sekä asuin ympäristön laatutekijöihin. Keskustan osayleiskaavalla vahvistetaan keskustan kiinnostavuutta monipuolisena urbaanien asumismahdollisuuksien, kaupan ja palvelujen sekä työpaikkojen keskittymänä. Erityisesti halutaan korostaa elävän ja ihmisläheisen keskustan ominaisuuksia, kaupunkiympäristön laatua ja turvallisuutta, laadukasta ja helposti saavutettavaa virkistys- ja viheralueverkostoa sekä toimivaa liikenneverkkoa jalankulun ja pyöräilyn asemaa korostaen.

Vuoden 2015 lopulla Kymenlaakson liitto, Kaakkois-Suomen ELY-keskus ja Kymenlaakson kunnat laativat Kymenlaakson liikennestrategian ja sitoutuivat sen toteutukseen aiesopimuksella. Asukkaiden arjen toimivuuden näkökulmasta aiesopimuksen keskeistä sisältöä ovat toimenpiteet kestävästä liikkumisesta (erityisesti jalankulun ja pyöräilyn) edistämiseksi, joukkoliikenteen kehittämiseksi ja toimivien matkaketjujen mahdollistamiseksi, kaupunkien tie- ja katuverkon toimivuuden turvaamiseksi sekä liikenneturvallisuuden edistämiseksi. Muita tärkeitä sopimuksen aihekokonaisuuksia ovat perusväylänpito ja sujuvien yhteyksien varmistaminen kotimaahan ja ulkomaille. Liikenneturvallisuussuunnitelma valmistui loppuvuodesta 2016 sisältäen toimenpiteitä liikenneturvallisuuden edistämiseksi.

KESKEISIÄ TUNNUSLUKUJA VALTUUSTOKAUDELTA (VRT. KOKO MAA)

Kotka

Koko maa

Työlliset

(% väestöstä 2014)

35,8

41,6

Tupakoi päivittäin

(Päivittäin tupakoivien osuus (%), 20–64-vuotiaat 2015)

25,3

16,6

Niukasti sekä tuoreita että kypsennettyjä
kasviksia käyttävien osuus
(%), 20–64-vuotiaat 2015)

28,7

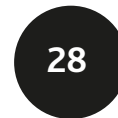

21,7

Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C)(%)
(20 vuotta täyttäneistä 2015)

30,2

28

Lihavien osuus
(kehon painoindeksi BMI ≥ 30 kg/m²)
(%), 20–64-vuotiaat 2015)

18,1

18,8

Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomat
(%), 20–64-vuotiaat 2015)

22,7

18,6

4.1 IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 1. Lisätään iäkkäiden kuntalaisten nettiosallisuutta

Tavoitteena edistää kansalaisten tietoyhteiskuntataitoja.

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

Kirjasto on järjestänyt internet-, mobiililaitte- ja e-aineisto-opastuksia sekä Tabletti tutuksi -opastuksia vuonna 2014 yhteensä 30 kertaa, 231 henkilöä
vuonna 2015 yhteensä 36 kertaa, 391 henkilöä
vuonna 2016 yhteensä 42 kertaa, 408 henkilöä.

Kotkan korttelikotiyhdistys ry:n viidessä kohtaamispaikassa käynnistyi kaikille avoin tietotekniikan ohjaus ja opetus arkisin klo: 9-14. Joka kodissa on kaksi asiakastietokonetta ja tabletti. Ohjausta antaa Korttelikodin oma "tietokonenörtti". Suunnitelmana on, että "nörtit" jalkautuvat Korttelikotien asiakkaiden koteihin opastamaan tietokoneen/tabletin käytössä. Korttelikodeissa 20 eläkeläistä osallistui Koteke-ryhmään, jolle pidetty keväällä ja syksyllä luentomuotoinen 4 tunnin koulutus sekä noin 30 seniorille avustettu yksittäisiä asioita. Kumppanuustalo Viikarissa saa myös kurssimuotoista tietotekniikan opetusta non-stop periaatteella.

Kotihoito on ottanut käyttöön Pieni Piiri -kuvapuhelimia (20 kuvapuhelinlaitetta), joilla on lisätty asiakkaiden turvallisuutta, vertais-tukea, osallisuutta sekä mahdollisuutta hoitajakontakteihin. Asiakastytyväisyys on lisääntynyt.

Valtuustokauden alussa haasteena oli, että julkisesti käytettäviä tietokoneita ei ole riittävästi. Vuonna 2014 kirjastoissa oli 47 tietokonetta, Merikeskus Vellamossa 10 tietokonetta sekä Korttelikodeissa ja kumppanuustalo Viikarissa yhteensä 5 tietokonetta (yhteensä 62 tietokonetta). Vuonna 2015 ja 2016 kirjaston ja Vellamon tietokoneiden määrät pysyivät ennallaan. Korttelikotien tietokonemäärä kasvoi 12 tietokoneeseen vuonna 2015 ja lisäksi hankittiin 6 tablettia. Kumppanuustalo Viikarin tietokonemäärä niin ikään nousi yhdestä viiteen (yhteensä 85 tietokonetta ja 6 tablettia). Vuonna 2016 Korttelikodeissa oli jo 16 tietokonetta, 6 tablettia ja Kumppanuustalo Viikarissa 13 tietokonetta (86 tietokonetta ja 6 tablettia).

4.2 IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 2. Riskiryhmien tunnistamisen haaste (pientuloiset, yksinasuvat)

1. Yksinasumisen tunnistaminen
2. Sosiaalisten suhteiden vertaistuen kehittäminen

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

Ennaltaehkäisevät kotikäynnit toteutuvat 95 %:sti. Hyvinvointia edistäviä kotikäyntejä tehtiin 80 -vuotiaille 336 kpl (v. 2014). 85 -vuotiaita oli vuonna 2014 yhteensä 207 henkilöä. Kaikille henkilöille lähetettiin kirje ja infopaketti sekä tarjottiin kotikäyntiaikaa. 133 henkilöä otti kotikäynnin vastaan, 74 henkilön kanssa oli puhelinkontakti.

Hyvinvointia edistävien kotikäyntien piirissä 80- ja 85-vuotiaita oli vuonna 2015 yhteensä 428 henkilöä. Kaikille henkilöille lähetettiin kirje ja infopaketti sekä tarjottiin kotikäyntiaikaa. 368 henkilöä otti kotikäynnin vastaan, 48 henkilön kanssa puhelinkontakti ja 12 henkilöä halusi vain infopaketin.

Hyvinvointia edistäviä kotikäyntejä tehtiin vuonna 2016 401 kappaletta ”ei palveluiden piirissä” olevien 80–85-vuotiaan kotkalaisen luokse.

Hyvinvointia ja terveyttä edistävää neuvontaa ja ohjausta järjestettiin vuonna 2014 Korttelikodeissa yhteensä 26 kertaa ja terveysti-oskeissa 15 palveluohjauskertaa. Hyvinvointia ja terveyttä edistävää neuvontaa ja ohjausta järjestettiin vuonna 2015 Korttelikodeissa yhteensä 12 kertaa ja terveysti-oskeissa 14 palveluohjauskertaa. Lisäksi on tavattu erilaisia järjestöjä ja yhdistyksiä, käyty apteekeissa, Prismassa ja erilaisissa tapahtumissa. Jalkautuvaa palveluohjausta toteutettu 40 kertaa vuonna 2016

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

TAVOITE 2.

Vuonna 2012 perustetussa Kumppanuustalossa Satamakadulla oli aluksi kirjoilla 46 järjestöä. Kumppanuustalo muutti uusiin tiloihin Mariankadulle 1.10.2015 ja nimi muutettiin Kumppanuustalo Viikariksi. Mariankadulla aloitti 58 erilaista ryhmää. Vuoden lopussa 2015 mukana oli jo 99 yhdistystä, järjestöä tai ryhmää. Kumppanuustalo Viikari on tuonut oman lisänsä alueen eri yhdistysten verkostoitumiseen ja yhdessä tekemiseen. Vuonna 2016 Kumppanuustalo Viikarissa oli kuukausittain 2000 kävijää ja käyttäjinä 140 eri yhdistystä, järjestöä ja ryhmää.

Kotkan Korttelikotiyhdistys ry ylläpitää Kotkan alueella neljää kohtaamispaikkaa ja hallinnoi alueen Kumppanuustalo Viikarin perustoimintojen toteuttamista. Yhdistys avustaa vuosittain Kotkan alueella n. 500 vähävaraista asiakasta kodinhoidollisissa tehtävissä, kauppa-asioinnissa, ulkoilussa ja yksinäisyyden ehkäisemisessä. Näihin tehtäviin työllistetään vuosittain noin 180 pitkäaikaistyötöntä. Vuonna 2016 Kotkan Korttelikotiyhdistys ry:n kohtaamispaikoissa on kirjattu 21 754 käyntiä ja kotikäyntejä on tehty 5835. Korttelikodit ovat tärkeitä yhteisöllisyyden lisääjiä Kotkan alueella ja monelle yksinäiselle se ainut arjen voimavara ja omassa kodissa selviytymisen tae.

Kotkan kaupungin järjestämät 70 -vuotiaiden terveystapaamiset toteutuivat 2014, 2015 ja 2016. Esimerkiksi vuonna 2016 Hyvinvointitapahtumaan osallistui 133 henkilöä, (kutsuja lähti 842 kpl) ja terveystarkastuksissa terveystietokioskilla kävi em. tapahtumaan liittyen yhteensä 152 henkilöä.

Seurakuntien diakoniatyöstä on tehty kotikäyntejä ikäihmisten luokse sekä järjestetty erilaisia leirejä sekä kerhoja. Iän puolesta eläkkeellä oleville kehitysvammaisille järjestetään kerhotoimintaa kerran kuukaudessa. Seurakunnan säännöllisesti kokoontuvissa eläkeläisten kerhoissa käy yli 80 ikäihmistä viikoittain. Vähävaraisten ruokailuja järjestetään kerran viikossa Karhulassa, Aittakorvessa sekä Kotkan saarella.

Oppia ikä kaikki -yhteistyöryhmä järjesti valtuustokaudella vuosittain vanhustenviikolla 60+ messut Kotekolla, 60+ karaokekisan sekä vanhusten viikon pääjuhlan seuratalo Sammolla. Vuosina 2015 ja 2016 järjestettiin myös vanhusten kevätjuhla toukokuussa.

Vuodesta 2013 asti on valittu vuosittain kotkalainen isovanhempi.

Vuoden kotkalaisiksi isovanhemmiksi on valittu:

2013 Seija Salmivaara

2014 Helena ja Taisto Hultman

2015 Virve ja Pekko Rommi

2016 Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry

Muistisairauksien asiantuntija- ja tukikeskus Kymenlaakson Muisti-luotsi on järjestänyt pienryhmätoimintaa muistisairaille henkilöille mm. "Vähän pätkii" toiminnallinen vertaistukiryhmä. VIRTAA Vellamosta avoin ryhmätoiminta kokoontui yhteensä kahdeksan kertaa. Ryhmätoimintaa on lisätty vuonna 2015. MuisKu-muistikuntoutusryhmä sekä MinneGrupp på svenska ovat uusia ryhmiä.

Aivoterveysluentoja on järjestetty Kotkassa kuusi kertaa vuonna 2015. Kirjaston kanssa yhteistyössä netin välityksellä oli kaksi luentoa etänä Kouvolasta. Risto -hanke järjesti muistisairaana ihmisen kohtaaminen koulutuksen (123 osallistujaa).

4.3 IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 3. Ikääntyneet elävät aktiivista arkea ja osallistuvat erilaiseen toimintaan kotona ja hoiva-asumisen yksiköissä.

1. Tavoitteena edistää ja ylläpitää ikääntyneiden terveyttä ja toimintakykyä kaikissa elämän-vaiheissa (kattava tiedotustoiminta ja osallisuutta lisäävät rakenteet sekä toimintamallit).
2. Ikääntyvän ja tukea tarvitsevan väestön pitäminen aktiivisena asuinympäristön myötävaikutuksella.

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

lääkäiden toimintakyky on parantunut viime vuosikymmenten aikana. Vaikeudet selviytyä päivittäisistä toiminnoista ja muista arjen askareista ovat edelleen kuitenkin yleisiä 75-vuotta täyttäneillä suomalaisilla. Ylemmässä sosioekonomisessa asemassa olevien toimintakyky on edelleen parempi kuin alemmissa sosioekonomisessa asemassa olevilla. Iäkkäillä matalaan sosioekonomiseen asemaan liittyvä keskimääräistä heikompi fyysinen ja psyykinen toimintakyky, suurempi sairastuvuus ja korkeampi kuolleisuus.

Kaatumisia ja kaatumistapaturmia voidaan tehokkaasti ehkäistä. Iäkkään henkilön kaatumisalttiutta lisääviä tekijöitä on monia. Parhaimmillaan kaatumisten ehkäisy on ennakointia: poistetaan hyvissä ajoin tekijöitä tai vähennetään sellaisten tekijöiden vaikutusta, jotka voivat lisätä iäkkään alttiutta kaatumisille. Ehkäisy on kannattavaa sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta.

Ikinä -toimintamalli on käytössä hoivapalveluissa. Kaatumisriskit on kartoitettu yksilöllisesti, kun malli otettiin käyttöön. Haitta- ja vaaratapahtumailmoitukset koskevat useimmiten kaatumisia, mutta harvoin vakavin seuraamuksin. Kaatumisten ennaltaehkäiseminen on hoidon laatutekijä ja tärkeä jatkuvan seurannan kohde. Kaatumiset ja putoamiset ovat yhä ilmoitusten suurin syy (yli 60 %). Hoiva-palveluiden asiakastytyväisyyskyselyssä tuli esille, että vastanneista 30 % oli kaatunut hoivakodissa asuessaan. Tulos johtuu osaltaan hoidon linjauksesta, jossa asukkaiden liikkumista rajoitetaan vain viimeisenä keinona turvallisuuden takaamiseksi. Kotihoitoon on hankittu 20 kuvapuhelinlaitetta, joilla on lisätty asiakkaiden turvallisuutta, vertaistukea, osallisuutta sekä mahdollisuutta hoitajakontaktiin. Asiakastytyväisyys on lisääntynyt.

Kotka oli mukana UKK-instituutin KaatumisSeula -hankkeessa (2015–2016). Hankkeessa lisättiin iäkkäiden ja heidän läheistensä tietämystä kaatumisen vaaratekijöistä. Olemassa oleviin vaaratekijöihin puututtiin tarkoituksen mukaisin keinoin. Hankkeen tarkoituksena oli kehittää toimintatapoja vastaamaan juuri Kotkan tarpeita. KaatumisSeula -hankkeessa oli mukana 392 henkilöä (10/15–12/16), lisäksi hanke järjesti luentoja 120 kpl. Hanke oli mukana monissa eri tapahtumissa.

Kotkan vanhusneuvosto järjesti 23.9.2014 yhteistyötapaamisen kotkalaisten eläkeläisjärjestöjen kanssa. Tilaisuus järjestettiin Palvelutaloyhdistys Koskenrinne ry:n, Kotkan ja Karhulan eläkeläisten yhteistyöjärjestöjen, Kotkan kaupungin vanhustenhuollon sekä Risto- ja Yksillä Purjeilla hankkeiden yhteistyönä. Tapaaminen kokosi koolle 28 henkilöä vanhusneuvostosta ja eri eläkeläisjärjestöistä. Suunnitteilla on ikäihmisten kaveritoiminnan malli: Uusi kaveri- hanke. Hankkeessa on kehitetty toimintamalli, jonka puitteissa saadaan mm. kotona asuville yksinäisyydestä kärsiville vanhuksille "uusi kaveri". Tähän vapaaehtoistyöhön on aktivoitu eläkeläisjärjestöjä ja heidän jäseniään. Nyt myös muilla kuin eläkeläisjärjestöjen jäsenten on mahdollisuus osallistua toimintaan. Uusi Kaveri -hankkeen ensimmäiset kaupungin kotihoidon asiakkaiden kavereiksi lähteneet on koulutettu keväällä ja syksyllä 2015 (11 henkilöä) ja uusia koulutuksia järjestettiin keväällä 2016.

Vanhusneuvoston esityksestä yli 75 vuotta täyttäneet saivat käyttöönsä erillisen 60 € vuodessa maksavan uimahallin päiväkortin 1.3.2014 alkaen. Pitkäaikaissairaille ja vaikeavammaisilla henkilöillä (haittaluokka 11 tai vähintään 50 % invaliditeetti) on käytössä erityisuuntikortti. Vanhusneuvosto esitti liikuntalautakunnalle, että yli 75 -vuotiaille tarkoitettuna erillisen uimahallikortin ikärajaa alennettaisiin 70 vuoteen. Yli 75-vuotiaiden erillisen uimahallin päivävuosikortin ikäraja alennettiin vuonna 2016 70 vuoteen, mikä lisäsi vakioikäviä 62 henkilöstä 168 henkilöön.

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

TunteVa- toimintamallin koulutusta järjestetty vapaaehtoisille ja vertaisille. Toimintamalli on vuorovaikutusmenetelmä muistisairaahan kohtaamiseen. KaatumisSeula -hankkeen kanssa koulutustilaisuus vertaisohjaajille osallistujia oli 14 ja Uusi Kaveri -hankkeen kanssa yhteistyössä osallistujia 8 kpl. Suljettujen muistikuntoutusryhmien määrä on kasvanut ja osallistujia on 29 henkilöä. Keväällä 2016 järjestettiin kaksi kaikille avointa muistikuntoutusta Kunnon Muisti -ryhmää, joissa kävijöitä 138 kahdeksalla kerralla. Vuodelle 2017 järjestetään tammikuussa Aivotreeniohjaaja-koulutusta. Matalan kynnyksen paikoissa (Terveyskioskit ja korttelikodit) muistiluotsityöntekijä on kohdannut vuosittain noin 200 henkilöä. Virtaa Vellamosta avoin keskustelu- ja muisteluryhmä keväällä ja syksyllä 4 kertaa yhteensä 8 kertaa. Osallistujia 179 henkilöä. Välitä Muista -kävelyllä 27 osallistujaa, muistikarkeloissa 150 osallistujaa. Kotkassa Aivoterveys-luennoille osallistui kirjastolla 93 henkilöä.

Kaikissa hoivakodeissa järjestetään asukkaille virkistävää toimintaa arkirutiinien keskelle. Vapaaehtoisjärjestöjen ja vapaaehtoisten kanssa tehdään yhteistyötä. Kotkassa toimii ”Kotkan seudun vapaaehtoistoiminnan kehittämisryhmä”, jossa on edustus kolmestatoista paikallisesta toimijasta. Vuonna 2016 ryhmä on kokoontunut seitsemän kertaa. Ryhmä on ollut läsnä kymmenessä erilaisessa tapahtumassa esittelemässä vapaaehtoistoimintaa. Vapaaehtoistoimijoiden määrä onkin lisääntynyt ja uusia yhteistyöverkostoja on syntynyt. Vapaaehtoistyön merkitys on saatu esille ryhmän kautta ja tapaamisissa on saatu tietoa vanhuksille suunnatuista uusista palveluista. Ryhmä on yhdistävä tekijä kaupungin ja yksityisten palveluntuottajien välillä. Kaupungin hoivakodeissa työskentelevät virikeohjaajat koordinoivat vapaaehtoistyötä ja vierailijoiden käyntejä hoivakodeissa. Toiminnasta laaditaan vuosittain suunnitelma ja raportti.

VOITAS-liikuntakoulutusta on järjestetty vapaaehtoisille. Kotihoidossa liikuntasuunnitelmat on tehty kaikille säännöllisen kotihoidon asiakkaalle, (n. 470 kpl). Jäämistövaroilla on kustannettu hoiva-asukkaille museokäyntejä (myös omaisia mukana). Kirjastovipinät senioreille -hankerahoituksella on järjestetty 42 tapahtumaa ja niissä on ollut yhteensä 815 osallistujaa. Kirjasto kotiin -palvelun toiminta jatkuu hankkeen jälkeen kunnan omana toimintana vapaaehtoisten kuriirien avulla.

Mikäli sinun on vaikea tulla Vellamoon, Vellamo voi kenties tulla sinun luoksesi. Vellamosta saa lainata veloituksetta erityisesti ikäihmisille suunnattuja laukkuja. Laukkujen sisältö liittyy satamaan, kalastukseen sekä 1950–60 -luvun asusteisiin. Aikuisille laukkujen esineet, kuvat ja tarinat voivat olla muistojen herätyskelloja, kun taas lapsille ja nuorille ne ovat uusien tarinoiden ja oppimisen alkuja. Lainalaukkuihin liittyvä Välähdysksiä Karhulasta -näyttely on kiertänyt hoivakodeissa.

Kotihoidossa on kerätty asiakaspalautetta vuonna 2016 neljännen kerran asiakaspalautekeskustelumallin mukaan. Vastuuhoitajien tehtäviin kuuluu yhteistyö omaisten kanssa. Yhteistyö on lisääntynyt vuoden 2016 aikana. Asukastyytyväisyyskysely toteutetaan keväällä 2016. Vuoden 2014 kyselyssä kehittämiskohteiksi nousivat yksinäisyys ja kaatumiset, joihin on nyt panostettu. Asiakastyytyväisyyskysely toteutettiin hoivapalveluissa helmi-maaliskuussa 2016. Edellisessä kyselyssä kehittämiskohteeksi oli nostettu hoito- ja palvelusuunnitelmien tekeminen ja päivittäminen sovitun mallin mukaan. Tässä asiassa on tapahtunut edistystä: 88% suunnitelmista oli päivitetty sovitusti. Kaatumisten määrässä on tapahtunut pientä vähentymistä 31% ->30%. Samoin yksinäisyyden kokemus on hieman vähentynyt 39% -> 35%.

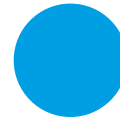
TAVOITE 2.

Hoivakodit sijaitsevat alueellisesti eri puolilla Kotkaa. Eskolan peruskorjattu asumisyksikkö Villa Eskola on otettu käyttöön 1.9.2014.

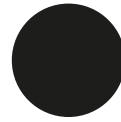
Kotihoito hyödyntää lähiliikuntapaikkoja ja puistoja kesällä järjestettävissä jumppatuokioissa. Yhteistyö liikuntatoimen ja kotihoidon kesäisten puistojumppien järjestämisessä alkoi vuonna 2014. Puistojumppaa järjestettiin ensimmäisenä vuonna yhteensä 40 kertaa ja jumppa tavoitti 10 viikon aikana yli 1172 kuntalaista. Kesällä 2015 järjestettiin yhteensä 32 puistojumppaa 10 viikon aikana ja osallistujia oli 1326. Kesällä 2016 järjestettiin yhteensä 30 puistojumppaa, joissa oli yhteensä 1187 osallistujaa. Kotihoito järjestää tuolijumppaa, tasapainoryhmiä, kuntosaliryhmiä ja vesijumpparyhmiä. Näitä ryhmätilaisuuksia oli vuonna 2016 yhteensä 675 kappaletta ja osallistujia ryhmissä yhteensä 3156 henkilöä. Fysioterapeuteilla oli kolme kuntosaliryhmää keväällä 2016, joissa kävijöitä oli 73.

Kotkan esteettömyys- ja hissityöryhmässä on eri toimialojen edustajat laajasti mukana. Esteettömyysasioita on pyritty työryhmän toimesta edistämään tiedotuksen, tapahtumien ja pienten infran parannustöiden kautta. Työryhmän esitysten pohjalta on toteutettu liikenneympäristön parannuskohteita noin 20 000 eurolla/vuosi. Työryhmän vuoden 2015 yhtenä painopistealueena oli edistää hissien jälkiasennusta ja samalla mahdollistaa vanhusten sekä vammaisten asumista omassa kodissa mahdollisimman pitkään.

KESKEISIÄ TUNNUSLUKUJA VALTUUSTOKAUDELTA (VRT. KOKO MAA)

Kotka

Koko maa

Yksin asuvat 75 vuotta täyttäneet
(% vastaavanikäisestä väestöstä 2015)

Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus
(% 65 vuotta täyttäneet 2015)

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa
hoidetut 65 vuotta täyttäneet
(% vastaavanikäisestä väestöstä 2015)

Aktiivisesti järjestötoimintaan tms.
osallistuvien osuus
(% 65 vuotta täyttäneet 2015)

Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä
(% vastaavanikäisestä väestöstä 2015)

Dementiaindeksi, ikävakioitu
(2013)

Kotona asuvat 80 vuotta täyttäneet
(% vastaavanikäisestä väestöstä 2015)

65 vuotta täyttäneiden yhden hengen
asuntokunnat
(% vastaavanikäisten asuntokunnista 2015)

Kotona asuvat 85 vuotta täyttäneet
(% vastaavanikäisestä väestöstä 2015)

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet
(% vastaavanikäisestä väestöstä 2015)

Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 80
vuotta täyttäneet asiakkaat
(% vastaavanikäisestä väestöstä 2015)

Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75
vuotta täyttäneet asiakkaat
(% vastaavanikäisestä väestöstä 2015)

Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 85
vuotta täyttäneet asiakkaat
(% vastaavanikäisestä väestöstä 2015)

Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät
hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä
/ 10 000 vastaavanikäistä

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät
hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä
/ 10 000 vastaavanikäistä

5.1 YHTEISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Kauden aikana ikäryhmään vaikuttaneet lakimuutokset:

Ehkäisevän päihdetyön laki 1.12.2015

Kaste-hanke (sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelma) 2012–2015

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Kotkalaisten osallistamisen eli vaikutusmahdollisuuksien lisääminen

1. Vertaistuen edelleen kehittäminen mielenterveys- ja päihdeasioissa
2. Palveluiden suunnittelussa ja arvioinnissa hyödynnetään kokemusasiantuntijuutta
3. Kaupunkiympäristö luo puitteet osallistumiseen
4. Järjestötapaaminen
5. Kaupungin nettisivut käännetään englanniksi ja venäjäksi

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

Mielenterveys- ja päihdepalveluita käyttävän työikäisen väestön vertaistuen tarvetta ei selvitetty kyselyllä ja haastattelulla osana Miepä-keskuskokonaisuutta.

Kumppanuustalo Viikarissa on saman katon alla monenlaista toimintaa. Se on eläväinen kansalaistoiminnan ja -aktiivisuuden keskus ja toiminta-areena. Kumppanuustalo tarjoaa käyttäjilleen puitteet oman toiminnan kehittämiseen, erilaisten tapahtumien ja koulutusten järjestämiseen sekä yhteisölliseen ja osallistavaan toimintaan.

Kotkan alueella vapaaehtoistoimintaa kehittää yhteistyöverkosto, jonka työhön osallistuvat mm. Ikäihmisten iloksi ry, Palvelutaloyhdistys Koskenrinne ry, Kotkan kaupunki/kotihoito, Kymin seurakunta/diakoniatyö, Kotkan seurakunta/diakoniatyö ja seurakuntayhtymän vapaaehtoistyö, Maria-kodin kannatusyhdistys ry, Vetrea, Kotkan kaupunki/Hovinsaaren hoivakoti 2, Kymenlaakson muistiluotsi, At-tendo/Hovinsaaren hoivakoti 3, Mediverkko/Villa Otsola, Yksillä Purjeilla -kumppanuushanke/Kumppanuustalo Viikari. Lisäksi Kotkassa toimii SPR:n ystäväpalvelu.

5.2 YHTEISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 2. Päihdehaitat

Pakka-toimintamallin jalkauttaminen Kotkaan

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

Pakka -toimintamalli ei ole käynnistynyt valtuustokauden aikana.

5.3 YHTEISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

Ilmiö 3. Hyvinvoinnin, terveyden sekä omahoidon edistäminen

1. Ennaltaehkäisevä toiminta

- Terveyskioskin toiminta
- Asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä ehkäisevästä suun terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä
- Suun terveydenhuollon ennaltaehkäisevä toiminta on omavastuuta vahvistava
- Suuterveyden terveyserojen kaventaminen
- Muistipoliklinikan ikääntyvien kotkalaisten hyvinvointia edistävä ja toimintakykyä ylläpitävä toiminta
- Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön vahvistaminen (MARA- toimintamallin jalkauttaminen)

2. Saumattomat hoitoketjut

- Omahoitaja-lääkärimallin kehittäminen
- Terveyskeskussairaalan roolin muuttuminen akuuttisairaalaaksi
- Päivystystoiminnan kehittäminen

3. Ohjaus ja neuvonta

- Kuntalaisten kannustaminen tupakoimattomuuteen
- Aivoterveyden huomioiminen

4. Luontokokemukset vaikuttavat positiivisesti ihmisen vireystilaan ja terveyteen. Hyvä viherympäristö tukee hyvinvointia ylläpitämällä luonnon monimuotoisuutta, sitomalla itseensä ilman epäpuhtauksia, ehkäisemällä meluhaittoja ja pienentämällä sade- ja sulamisvesien vesistökuormitusta.

- Pyritään edistämään asukkaiden tietämystä lähiluonnosta ja sen merkityksestä sekä tukemaan terveellisiä elintapoja.

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

Terveyskioskitoiminta laajentui vuoden 2013 alusta lähtien toimimaan myös Karhulassa nuorisotalo Vessun tiloissa. Karhulan terveyskioski siirtyi vuoden 2015 alusta Kulmaan yhdessä Koskenrinteen päiväkeskuksen ja nuorisotalo Vessun kanssa. Toiminnan painopistettä haluttiin siirtää enemmän terveyttä edistävään toimintaan ja sairaanhoitajan toimi päätettiin muuttaa kaupunginvaltuuston päätöksellä vuonna 2015 terveydenhoitajan toimeksi. Terveyskioskitoiminta yhdistettiin hallinnollisesti Terveysenedistämisyksikön toimintaan vuoden 2016 alusta. Terveyskioskeissa oli vuonna 2015 yhteensä 5365 kontaktia. Kotkansaaren terveyskioski avautui 4.1.2016 uusissa tiloissa pääkirjastolla. Terveyskioskillä oli kontakteja vuoden 2016 aikana yhteensä 11 392 kappaletta. Erilaisia tapahtumia tai yhteistyökumppaneiden järjestämiä tapahtumia oli vuoden 2016 aikana yhteensä 32 molemmilla kioskeilla. Terveyskioskillä aloitettiin syksyllä 2016 sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijoiden käytännön harjoittelun säännöllistä ohjausta.

Liikuntareseptin käyttöönottoon liittyen erityisryhmien liikunnanohjaaja oli huhti-toukokuussa tavattavissa kerran viikossa kioskillä ja syys-joulukuussa liikuntatoimen liikuntaneuvoja oli tavattavissa kioskillä kerran viikossa. Kymenlaakson terveystoiminta -strategiasta johdettu Kunta kuntoon -kortti otettiin käyttöön edistämään terveyttä ja liikunnallisuutta.

Kaupungin ravitsemusterapeutti aloitti toimintansa 1.8.2016. Hänen työnsä kuuluu eri-ikäisten potilaiden ravitsemuksen suunnitteluun, ohjausta ja neuvontaa sekä vastaanottotoimintana että eri yksiköissä. Ravitsemusterapeutti antaa yksilöllistä ohjausta asiakkaille, joilla ruokavalio on osa sairauden ennaltaehkäisyä tai hoitoa. Ravitsemusterapeutti ohjaa ja tukee myös muissa syömisessä ja syömis-käyttäytymiseen liittyvissä ongelmissa sekä erityisruokavalioiden toteutuksessa.

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

Suun terveydenhuolto toteutuu asetuksen sisällön mukaisesti. Kouluissa tehtävä suu-terveyden edistämistyö toteutuu suunnitelman mukaisesti. (2. luokkalaisille 4x/lukuvuosi, 3–5. luokkalaisille kerran lukuvuoden aikana, 5. luokan terveystunnit) A-klinikan opioidikorvaushoidon ryhmäkuntoutukseen osallistuvien henkilöiden suu-terveyden teemat jatkuvat. Erityistä tukea tarvitsevien ryhmien ohjaus toteutuu säännöllisesti tarpeen/hoidosuunnitelman mukaisesti. Suun terveystarkastuksen/tutkimuksen yhteydessä jokaiselta yli 12-vuotiaalta kysytään tupakoinnista, tupakointiaika ja tupakointimäärä (mini-interventio) sekä kannustetaan tupakoimattomuuteen ja asia kirjataan mittaritietoihin. Kotkan kaupunki kuuluu Savuton kunta verkostoon. Suun terveydenhuollon ympärivuorokautinen päivystys astui voimaan 1.1.2015. Autettavan asiakkaan suun omahoidon toteutuminen tapahtuu kouluttamalla säännöllisesti kotihoidon ja hoivakodin henkilökuntaa sekä omaishoitajia ja omaisia. Suun terveydenhuollon matalan kynnyksen ryhmiä kaksi kappaletta mielenterveyskuntoutujille (hoitoon ohjaus ja neuvonta) toteutuvat sovitun toimintamallin mukaisesti.

Suun terveydenhuollon perhevalmennuksia järjestetään ensimmäistä lasta odottaville vanhemmille. Kotihoidon kanssa yhteistyötä ja koulutuksia on säännöllisesti. On todettu, että suuhygienistin tekemää hoidon tarpeen arviointia ei ole mahdollista tehdä Terveyskioskilla. Suuhygienistit ovat jalkautuneet Terveyskioskille antamaan ohjausta ja opastusta.

Kotihoidossa on kartoitettu tupakoivat kotihoidon säännölliset asiakkaat, annettu valistusta tupakoimattomuuden eduista, opastettu tupakoimaan turvallisesti ja kirjattu riskitekijät hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Kotihoidossa ei avusteta tupakoinnissa.

Kaikilla muistipoliklinikan vastaanottokäynneillä korostuu terveyden edistäminen. Kontrollikäyntien pääpaino on terveyttä edistävässä asioissa, joissa yritetään ennalta ehkäistä myös muiden tilaa pahentavien sairauksien syntyminen ja paheneminen. Käynneillä korostetaan omatoimisuutta ja yritetään tukea ja varjella itsemääräämisoikeuden säilymistä. Erityistä huomiota kiinnitetään ravitsemukseen, liikuntaan, hyvään yöuneen ja lepoon, kartoitetaan mielialaa ja sosiaalisia suhteita. Yhteistyötä terveyden edistämiseksi tehdään eri tahojen kanssa, varsinkin liikunnanohjaajan, kotihoidon ja muistiyhdistyksen kanssa. Muistipoliklinikan eläinavusteinen ryhmä oli terveyttä, iloa ja elinvoimaa lisäävä toimintamuoto. Päiväsairaalan loputtua vuoden 2015 alussa, asiakkaat ovat siirtyneet muistipoliklinikalle ja terveysasemille. Muistipoliklinikan fysioterapian sisältöä on suunniteltu loppuvuodesta 2016 ja toiminta aloitetaan 1.1.2017 50% fysioterapeuttin työpanoksella.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 18.8.2014 Etelä-Kymenlaakson kuntien turvallisuussuunnitelman. Turvallisuussuunnitelman yhdeksi painopisteeksi valittiin perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäiseminen. MARAK on Englannista lähtöisin oleva menetelmä, jolla pyritään auttamaan vakavaa parisuhdeväkivaltaa kokeneita uhreja tai sen uhan alla eläviä henkilöitä. Ideana on laatia moniammatillisessa työryhmässä väkivallan uhrit tai uhan alla elävälle henkilölle turvasuunnitelma ja tätä kautta parantaa tämän turvallisuutta. Moniammatillinen MARAK -työryhmä kokoontuu säännöllisesti neljän viikon välein.

Päiväaikainen päivystystoiminta on keskitetty Carean tiloihin 2.6.2014 alkaen. Kiireellinen vastaanotto (1–3 päivän sisällä hoidettava) jäi terveysasemille omahoitaja-lääkäri työparin hoidettavaksi. Kotkassa siirryttiin 12.1.2015 vastuuhoidaja-lääkäri -työparimalliin. Kaupunki jaettiin kolmeen suuralueeseen (Eteläinen, Läntinen ja Itäinen alue) ja 24 pienalueeseen. Jatkossa tilapäisen kotihoidon asiakkaat siirtyvät terveysasemien hoidon piiriin. Päivystys siirtyi Carean toiminnaksi 12.1.15 alkaen. Päivystystoiminnan keskittämisellä haluttiin parantaa päivystyspalveluja tarvitsevien potilaiden hoitoa.

Terveysasemien tärkeä tavoite on kartoittaa paljon palveluja käyttävien asiakkaiden tarpeet ja vastata niihin tarkoituksenmukaisella tavalla. Näin pystytään ennalta ehkäisemään toistuvia yhteydenottoja esimerkiksi päivystyksellisissä asioissa. Tähän mennessä yksi hoitaja on koulutautunut asiakasvastaavatehtävään, mutta muutkin aluehoitajat voivat toimia saman toimintamallin mukaan tulevaisuudessa.

Terveydenhuollossa on valmisteltu sähköistä ajanvarausta, joka toteutuu alkuvuodesta 2017. Näin pystytään vähentämään sisään tulevien potilaspuheluiden määrää n. 10 % ja asiakas voi varata ajan siihen kellon aikaan kuin hänelle sopii.

Terveyskeskussairaalan potilaat ovat ohjautuneet erikoissairaanhoidon päivystyksestä, terveysasemilta, hoivapalveluista ja kotihoidosta. Keskimääräinen hoitoaika on laskenut vuoden 2015 14 vuorokaudesta vuoden 2016 9 vuorokautta. Sairaalaan kotiutettiin kotihoitoon, kotiin ilman kotihoidon palveluita ja hoivapalveluihin. Jatkohoitoon ohjattiin myös hoivapalveluiden lyhytaikaispaikoille arviointijaksolle ja Hoikuun kuntoutusjaksolle. Hoikussa on hoidettu lonkkaliikumäkipotilaiden jatkokuntoutus ja vuodesta 2015 neuroliikumäki niille, jotka eivät tarvitse sairaalatasoista hoitoa. Molempiin ”liikumäkiin” potilaat ovat ohjautuneet suoraan Careasta.

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

Vuoden 2016 alusta A-klinikalta on siirtynyt asiakkaita Miepä -keskukseen ja terveysasemille. Paljon hoitoa vaativat asiakkaat kuten esimerkiksi korvaushoitopotilaat on keskitetty Miepä -keskukseen ja muut asiakkaat terveysasemille. Terveysasemilla työskentelee mielenterveys- ja päihdehoitajia, jotka pääsääntöisesti vastaavat päihdeasiakkaiden hoidosta. Myös aluehoitajan vastaanotolle voi ohjautua asiakkaita. Yhteydenotto tapahtuu yleensä puhelimitse ja aluehoitaja tekee hoidon tarpeen arvioinnin ja ohjaa asiakkaan eteenpäin. Tavoitteena on olla matalan kynnyksen hoitopaikka, jossa potilaat ovat tasavertaisia saamaan hoitoa. Toimintatapoja on pyritty osittain muuttamaan niin, että terveysasemilta ei jaeta lääkkeitä, vaan kaikki lääkejaku on keskitetty apteekkeihin. Päihde- ja mielenterveyspalvelujen hoitoketjun kehittäminen on vielä kesken.

Kuntoutuspotilaiden hoitoprosessin kehittäminen sairaalasta Hoikuun, kotihoitoon ja hoivapalveluille on aloitettu. Kuntoutuksen tavoitteena on parantaa asiakkaan kokonaisvaltaista työ- ja toimintakykyä. Kuntoutuksella tuetaan eri elämän vaiheissa olevien ihmisten itsenäistä selviytymistä ja hyvinvointia arjessa sekä pyritään lisäämään asiakkaan osallistumismahdollisuuksia. Kuntoutuksen kehittäminen on pitänyt sisällään mm. työpajoja, kehittämistyöryhmiä ja koulutusta. Kehittämistä on ollut tekemässä koko fysioterapian väki yhteistyössä muiden Kymenlaakson kuntien, Carean ja Hoikon kanssa. Kuntoutuksen kehittämisen tavoitteena on ollut mm. yhtenäistää kuntoutusketjuja ja fysioterapiakäytäntöjä sekä lisätä asiakaslähtöisyyttä. Kuntoutuskoordinaattorin toimi perustettiin vuonna 2016. Kehittämiskoordinaattorin tehtävänä on vastata kuntoutuksen kehittämistavoitteiden ja tehtävien etenemisestä ja toteutumisesta Kotkassa ja kehittämistehtäviin liittyvien taloudellisten näkökulmien arviointia yhteistyössä johdon kanssa. Kehittämiskoordinaattori vastaa kehittämistoiminnan edistymisestä ja poikkeamista sekä etsii niihin ratkaisuvaihtoehtoja. Kehittämistyö jatkuu edelleen vuoden 2017 aikana.

Valtuustokaudella on toteutettu kehitysvammaisten laitoshoidon purkaminen. Laitoshoidon tarvitsevia asiakkaita on enää yhdeksän (aiemmin 25 asiakasta). Laitoksista asiakkaat ovat muuttaneet pääsääntöisesti ryhmäkoteihin. Tuetun asumisen palveluja on lisätty, jotta entistä useampi voi asua itsenäisesti tarvittavalla tuella. Olohuone Kaislikko on kehitetty kehitysvammaisten itsenäisen asumisen tueksi. Kaislikossa käy säännöllisesti noin 20 asiakasta. Asiakkaiden toiveiden mukaista ryhmätoimintaa on toteutettu kehitysvammaisille asiakkaille; ryhmiin on osallistunut 20 asiakasta syksyn 2016 aikana.

Läheisensä menettäneille järjestettiin yhteistyössä Kymenlaakson syöpäyhdistyksen, Karhulan sairaalan osasto 3:n ja kotisaattohoidon kanssa suruiltoja.

Kouvolan seudun Muisti ry:n hallinnoimassa hankkeessa ”Voimavaralähtöiset terveyskeskustelut 40–65 -vuotiaille Kymenlaaksolaisille naisille” tarjottiin elintapaohjausta yli sadalle kymenlaaksolaiselle naiselle. Projektin tavoitteena oli herättää naiset ottamaan vastuuta aivoterveystään ja ymmärtämään omien valintojensa merkitys hyvinvointiin. Aivokoplat (avoimet opintopiirit 40–65 -vuotiaille naisille) ovat jatkaneet terveyskeskusteluhankkeen terveyden edistämistyön juurruttamista. Kansallisen muistiohjelman 2012–2020 mukaisesti on Muistiluotsi jakanut tietoa, ohjausta ja neuvontaa aivoterveysten edistämisestä, asenteista aivoterveysteen, muistisairauksien hoitoon ja kuntoutukseen.

Lähiluontokohteita halutaan tuoda entistä tutummiksi asukkaille. Kehitetään esimerkiksi olemassa olevaa luontopolkuverkostoa yhdessä muiden vastuutahojen kanssa. Ympäristöterveydenhuollon tavoitteena on ylläpitää ja edistää asukkaiden terveyttä sekä ennaltaehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa vaaraa tai haittaa ihmisten terveydelle ja elinympäristölle. Terveystarkastajat valvovat muun muassa talous- ja uimavesien laatua, kuluttajapalvelujen ja ulkoliikuntapaikkojen turvallisuutta ja tekevät tupakkavalvontaa. Valvonta on suunnitelmallista ja ympärivuotista. Kotkan Kestävän kehityksen verkosto perustettiin vuonna 2015 ja verkostoon kuuluu 26 toimijaa. Kestävän kehityksen Keke-ryhmä on kokoontunut yleensä 2–4 kertaa vuodessa ja valtuustokauden lopulla verkoston toiminta on vakiintunutta.

Kaupunki hankki riksapyörän kaikkien vapaaseen käyttöön ja pyörä on lainattavissa Kotkan pääkirjastolta.

Ympäristönsuojelun palvelualue järjesti keväällä yhteistyössä puistotoimiston kanssa valtakunnallisen Vihervuoden kunniaksi kolmi-osaisen pihaympäristöä ja luontoa käsittelevän luentosarjan. Läpileikkaavana teemana oli Kotkan kansallinen kaupunkipuisto. Kaupungin eri tahojen yhteistyönä valmisteltu kansallinen kaupunkipuisto saatiin päätepisteeseensä, kun puiston avajaisia vietettiin 6.6. Ympäristölautakunta haastoi keväällä Vihervuoden hengessä koulut, päiväkodit ja muut kaupungin organisaatiot sekä paikalliset yritykset mukaan ympäristön siivoustalkoisiin. Ympäristönsuojelun palvelualue järjesti yhteistyötä kaupunkisuunnittelun kanssa Pinnat tiukalle -pyöräilytapahtuman, jossa asiantuntijat pohtivat pyöräilyn edistämistä työpajassa. Yleisölle järjestettiin aiheesta seminaari ja näyttely. Tavoitteena on nostaa pyöräilyn merkitystä esille ja parantaa pyöräilyolosuhteita. Ympäristöterveydenhuollon palvelualueella yksi terveydensuojelun painopisteistä on ollut ulkopuolisten asiantuntijoiden käytön edistäminen sisäilmaongelmien selvittämisessä. Kouluja on tarkastettu yhteistyössä eri tahojen (esimerkiksi työterveys, oppilasterveydenhuolto, työsuojelu, kiinteistöhuolto) kanssa. Julkisten tilojen sisäilmaongelmien ratkaisemisessa on korostettu moniammatillisen yhteistyön merkitystä ja kehittämistä. Erityiseen tarkasteluun on myös otettu liikuntapaikkojen sisäilman laatu. Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallista yhteistyötä edistettiin ja toimialaa nostettiin esille toukokuussa Kotkassa järjestetyillä valtakunnallisilla opintopäivillä.

TOTEUMA VALTUUSTOKAUSI 2013–2016

Hyvinvointia kulttuurista ja liikunnasta

Kotkan monipuolinen kulttuuri-, urheilu- ja liikuntatarjonta sekä ympäristö puistoineen ja merinäköaloinen antavat elämyksiä ja edistävät hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Kulttuuritoimen yksiköt tavoittivat lähes jokaisen kaupunkilaisen ja täällä vierailevan turistin. Kulttuurin tiekartta raamittaa Kotkan kulttuurin suunnan. Kulttuurin tiekartta käy läpi Kotkan kulttuurielämän keskeisimmät haasteet ja tarjoaa reitin kehittämiseksi. Kotkan kulttuurin tiekartan alaotsikko ”yhdessä eteenpäin” tiivistää sen keskeisimmän sanoman; Kotkan kaupungin kulttuuritoimi haluaa lisätä toimijoiden välistä yhteistyötä ja viedä kulttuurielämää aktiivisesti kohti tulevaa. Kaiken kaupungin tukeman kulttuuritoiminnan keskiössä tulee olla yleisö eli kotkalaiset ja täällä vierailevat matkailijat.

Merikeskus Vellamossa on pyritty madaltamaan museoiden kynnystä pitämällä pääsymaksut kohtuullisina (10/6 €). Alle 18-vuotiaat pääsevät näyttelyihin aina maksutta. Vellamon näyttelyihin on kaikilla vapaa pääsy keskiviikkoisin klo 17–20. Vuonna 2015 keskiviikkoiltojen ilmaiskävijöitä oli lähes 8 800. Opastuksille ja työpajoihin osallistui yli 10 000 henkilöä. Opastukset sisältyvät Vellamon pääsymaksuun ja ovat alle 18-vuotiaalle maksuttomia. Osa työpajoista on ilmaisia, joistakin peritään muutaman euron materiaalmaksu. Vellamon kokonaiskävijämäärä vuonna 2015 oli yli 101 000 ja näyttelykävijöitä oli 43 000. Vellamon kokonaiskävijämäärä vuonna 2016 oli 110 000 henkeä.

Kaikille avoimia ja maksuttomia tilaisuuksia järjestettiin Merikeskus Vellamossa seuraavasti:

- Keskiviikkoiltoisin Tietoherkku-luentoja ja Venehalli soi! -konsertteja. Venehalli soi! -konsertteja järjestetään yhteistyössä Kotkan seudun musiikkiopiston kanssa.
- Elokuvaesityksiä ja merihistoriallisia lukupiirejä
- Kevään ja syksyn aikana järjestettiin Virtaa Vellamosta -keskustelu- ja muisteluryhmiä. Järjestäjinä Muistisairauksien asiantuntija- ja tukikeskus Kymenlaakson Muistiluotsi, Merikeskus Vellamo, Vellamon ystävät ry ja Kotkan seudun muistiyhdistys ry.
- Terhokerhoja järjestettiin Vellamossa vuonna 2015. Terhokerhot ovat kohtaamispaikkoja, jonne ovat tervetulleita niin lapset kuin eläkeläiset ja muutkin aikuiset viettämään kiireetöntä aikaa ja leikkimään yhdessä. Järjestäjinä MLL:n Kotkan yhdistys, SPR:n Kotkan osasto, Kyamk, Vellamo ja Koko Suomi leikkii -hanke.

Kotkan kaupunginteatterissa kävi (v. 2015) 31262 katsojaa. Nuorisoteatterin toiminnassa aktiivisesti mukana on 94 nuorta. Vuonna 2016 Kotkan Kaupunginteatterissa kävi 31 686 katsojaa. Määrä oli 424 katsojaa enemmän kuin vuonna 2015. Esityksiä vuonna 2016 oli 226 ja edellisenä vuonna 232. Esityksiä oli kolmella eri näyttämöllä: Suurella näyttämöllä (362 paikkaa), Naapuri-näyttämöllä (160 paikkaa) ja ravintola Kairossa (150 paikkaa). Yleisötyötä tehtiin paljon. Teatterissa oli koululaisten kulttuuriyöpajoja, satupäivä ja räätälöityjä kiertokävelyitä kulissikurkistukseen.

Kymi Sinfonietta: 33233 kuulijaa erilaisissa konserteissa. (v. 2015)

Kymi Sinfonietta: 48 000 kuulijaa erilaisissa konserteissa. (v. 2016)

Maretariumissa kävijöitä oli vuonna 2015 noin 70 000, akvaariokierroksella 31 000. Vuoden 2015 erikoisuus oli Suomen uusi kalalaji, sinisampi (*Acipenser oxyrinchus*). Vuonna 2016 kerätään tietoa suomalaisten suosikkikaloista. Tulokset julkistetaan marraskuussa 2017. Maretariumissa kävijöitä oli vuonna 2016 noin 60 000.

Miesten vuoro -hankkeen tavoitteena oli saada miehiä osallistumaan nykyistä aktiivisemmin kirjaston toimintaan, löytämään ja käyttämään kirjaston palveluja monipuolisemmin sekä edistämään heidän lukemisharrastustaan ja hyvinvointiaan. Hanke jatkui vuoden 2016 loppuun asti. Hankkeessa järjestettiin 21 tapahtumaa, joissa oli yhteensä 663 osallistujaa.

Vuonna 2015 kirjastoissa oli yhteensä 456 356 käyntiä ja 792 384 lainaa. Tapahtumia järjestettiin 336 ja niihin osallistui 9232 henkilöä. Vuonna 2016 kirjastoissa oli yhteensä 478 200 kävijää. Tapahtumia järjestettiin 383 ja niihin osallistui 9182 henkilöä.

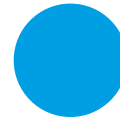
Monikulttuurinen Kotka

Rasisminvastaista viikkoa vietettiin perinteiseen tapaan maaliskuussa. Rasisminvastaisen viikon tapahtumia olivat järjestämässä kaupunki, paikalliset yhdistykset ja seurakunta.

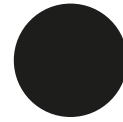
Monimuotoinen vapaaehtoistoiminta -messut järjestettiin ensimmäistä kertaa Greipissä 19.11. 2016. Mukana oli eri yhdistyksiä esittelemässä toimintaansa. Järjestelyissä mukana Kotkan kaupunki, Kotka-Kymin seurakuntayhtymä, Suomen Punaisen Ristin Starttivoimaa -hanke ja Leader Sepran Asukaslähtöinen kehittäminen Kotkassa -hanke.

Mussalossa joulukuussa toimintansa aloittanut perheryhmäkotona Muntalo palvelee ilman huoltajaa Suomeen saapuneita oleskeluluvan saaneita alaikäisiä maahanmuuttajanuoria. Potkua kotoutumiseen -hankkeen avulla maahanmuuttajataustaiset lapset ovat päässeet helpommin mukaan harrastustoimintaan.

KESKEISIÄ TUNNUSLUKUJA VALTUUSTOKAUDELTA (VRT. KOKO MAA)

Kotka

Koko maa

VÄESTÖRAKENNE

0–6-vuotiaat
(% väestöstä 2015)

6,5

7,6

7–15-vuotiaat
(% väestöstä 2015)

8,7

9,8

16–24-vuotiaat
(% väestöstä 2015)

10,1

10,6

25–64-vuotiaat
(% väestöstä 2015)

50,2

51,5

65–74-vuotiaat
(% väestöstä 2015)

14,1

11,7

75–84-vuotiaat
(% väestöstä 2015)

7,2

6,2

85 vuotta täyttäneet
(% väestöstä 2015)

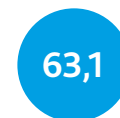

3,2

2,5

Huoltosuhde
(demograafinen 2015)

63,1

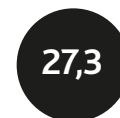

58,2

Gini-kerroin
(käytettävissä olevat tulot 2015)

24,3

27,3

Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu
(ikävakioitu 2015)

109,4

100

THL:n sairastavuusindeksi, ikävakioitu
(ikävakioitu 2013)

121,5

100

Kunnan yleinen pienituloisuusaste
(Tilastokeskus 2015)

15,6

12,7

VÄESTÖ KANSALAIUUDE MUKAAN KOTKASSA 31.12.2015

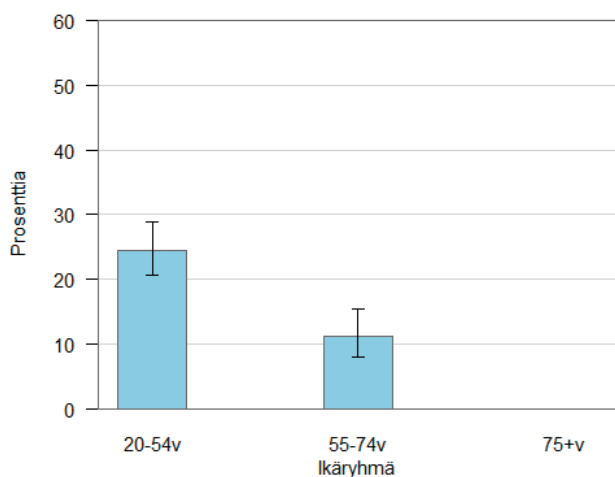
Suomi 50 966
 Venäjä 1 463
 Viro 437
 Irak 106
 Somalia 89
 Thaimaa 77
 Kongon demokraattinen tasavalta 76
 Afganistan 72
 Turkki 71
 Myanmar 68
 Liettua 59
 Britannia 51
 Entinen Serbia ja Montenegro 51
 Kiina 50
 Ukraina 38
 Latvia 34
 Saksa 30
 Serbia 25
 Yhdysvallat (USA) 23
 Ruotsi 22
 Iran 20
 Espanja 19
 Bulgaria 18
 Puola 17
 Angola 17
 Entinen Sudan 17
 Filippiinit 17
 Kreikka 14
 Alankomaat 13
 Italia 13
 Portugali 13
 Valko-Venäjä 13
 Sudan 12
 Kuuba 11
 Kroatia 10
 Etiopia 10
 Marokko 10
 Intia 10
 Ranska 9
 Romania 9
 Nigeria 9
 Albania 8
 Irlanti 7
 Eritrea 7
 Israel 7
 Norja 6
 Malesia 6
 Nepal 6
 Belgia 5
 Bosnia ja Hertsegovina Gambia 5
 Ghana 5
 Georgia 5
 muu 158

VÄESTÖ ÄIDINKIELEN MUKAAN KOTKASSA 31.12.2015

suomi 49 129
 venäjä 2 438
 ruotsi 529
 viro, eesti 390
 arabia 128
 Muu kieli 128
 kurdi 127
 englantia 126
 albania 96
 somali 96
 thai 86
 persia, farsi 85
 turkki 85
 kiina 71
 espanja 65
 burma 59
 ranska 57
 ruanda, kinjaruanda, njaruanda 45
 saksa 45
 serbokroatia 41
 liettua 35
 portugali 34
 lingala 31
 swahili, suahili 27
 italia 26
 tagalog, pilipino 23
 ukraina 23
 latvia, lätti 22
 puola 22
 hollanti 19
 kreikka 19
 Tuntematon 19
 bulgaria 18
 pandzabi 16
 tsetseeni 14
 romanian 10
 amhara 9
 armenia 8
 turkmeeni 7
 unkari 7
 nepali 6
 vietnam 6
 afar 5
 pastu, afgaani 5
 tsekki 5
 muu 77

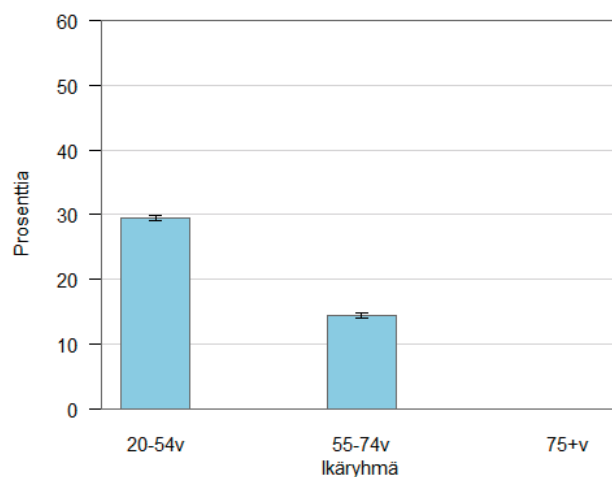
LIITE: ATH-TUTKIMUKSEN INDIKAATTORIT

Harrastaa liikuntaa vakituisesti useita tunteja viikossa (%)
Kotka 2013-2015

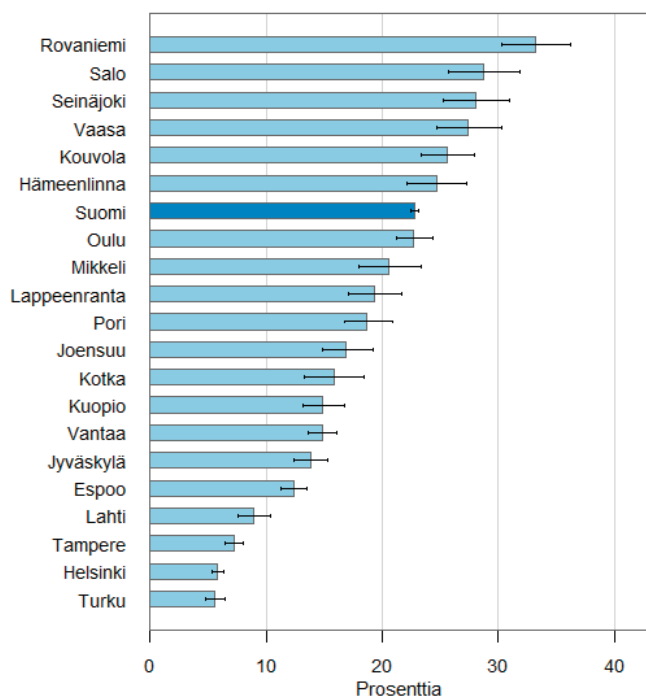
ATH 2013-2015, THL (20-54v, 55-74v)

Harrastaa liikuntaa vakituisesti useita tunteja viikossa (%)
Suomi 2013-2015

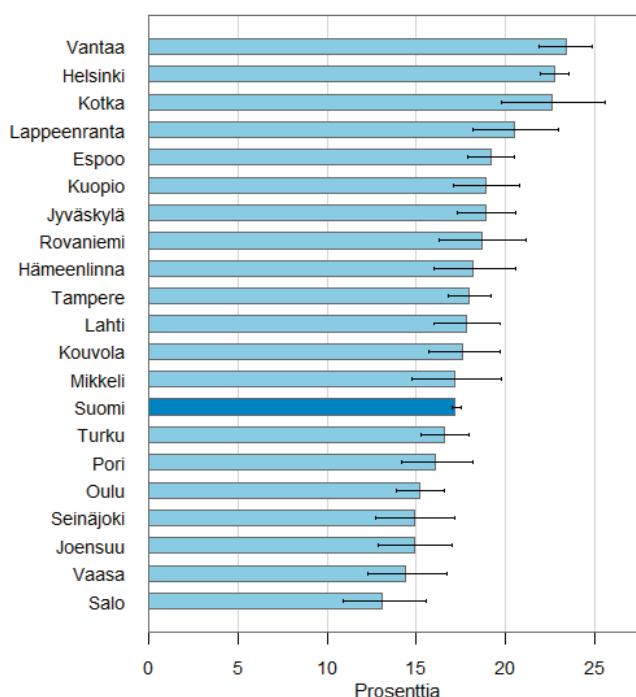
ATH 2013-2015, THL (20-54v, 55-74v)

Huonot liikenneyhteydet haittaavat (%)
Kaupungit yli 50 000 asukasta

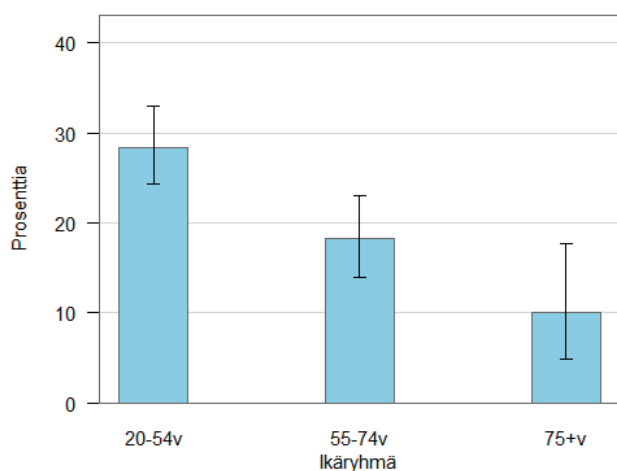
ATH 2013-2015, THL

Tyytymätön asuntonsa kustannuksiin (%)
Kaupungit yli 50 000 asukasta

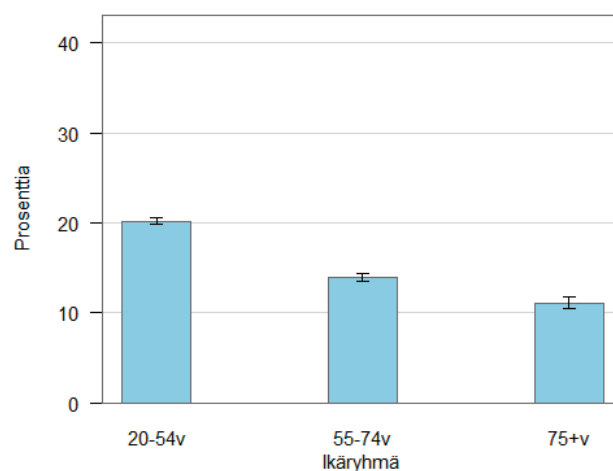
ATH 2013-2015, THL

Tyytymätön asuntonsa kustannuksiin (%)
Kotka 2013-2015

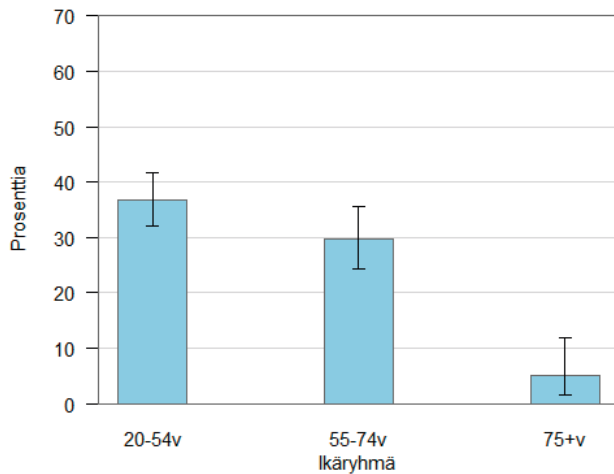
ATH 2013-2015, THL

Tyytymätön asuntonsa kustannuksiin (%)
Suomi 2013-2015

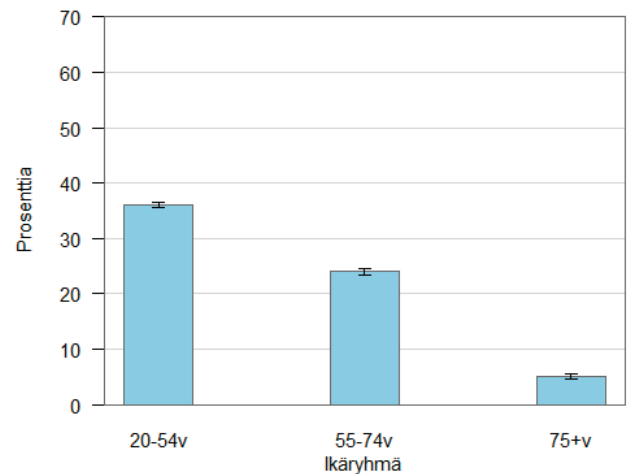
ATH 2013-2015, THL

Alkoholia liikaa käyttävät (AUDIT-C) (%)
Kotka 2013-2015

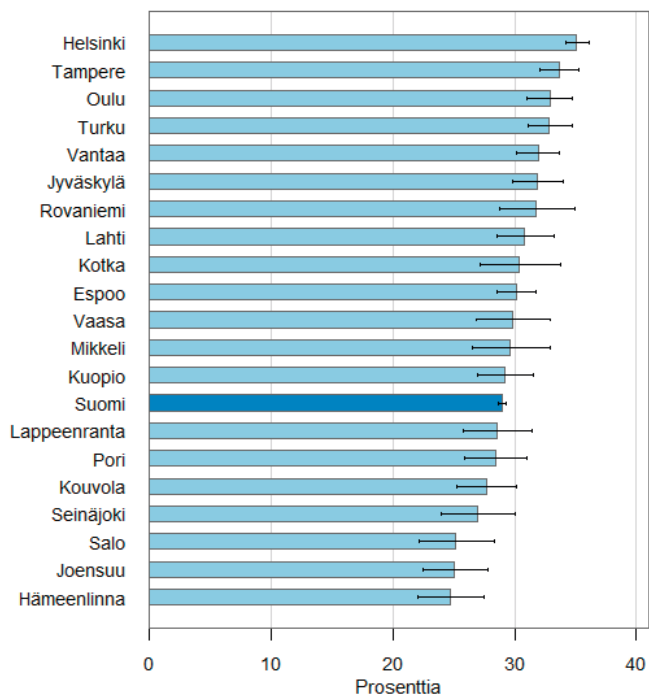
ATH 2013-2015, THL

Alkoholia liikaa käyttävät (AUDIT-C) (%)
Suomi 2013-2015

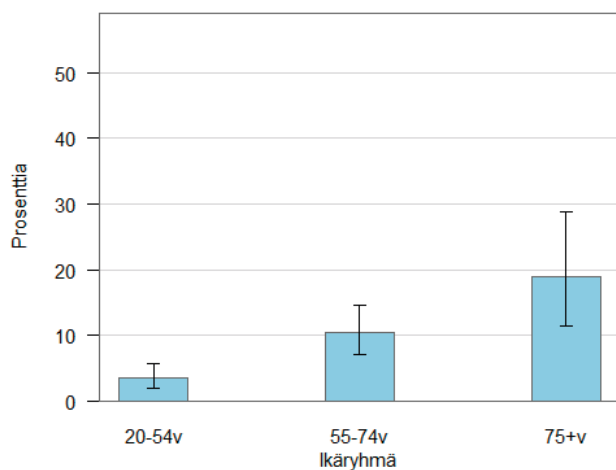
ATH 2013-2015, THL

Alkoholia liikaa käyttävät (AUDIT-C) (%)
Kaupungit yli 50 000 asukasta

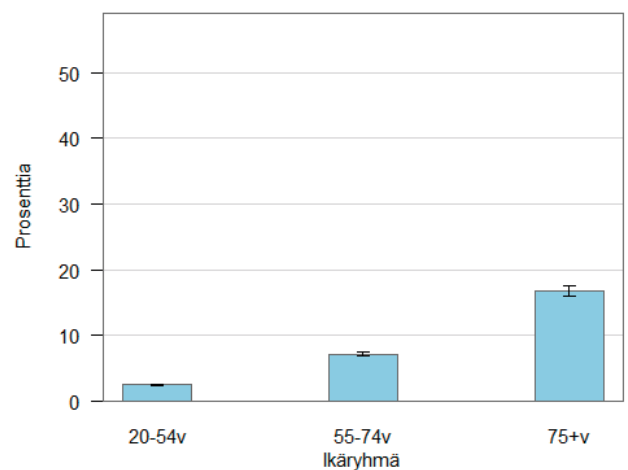
ATH 2013-2015, THL

Auttaa toimintakyvyllään heikentynyttä puolisoa kotona (%)
Kotka 2013-2015

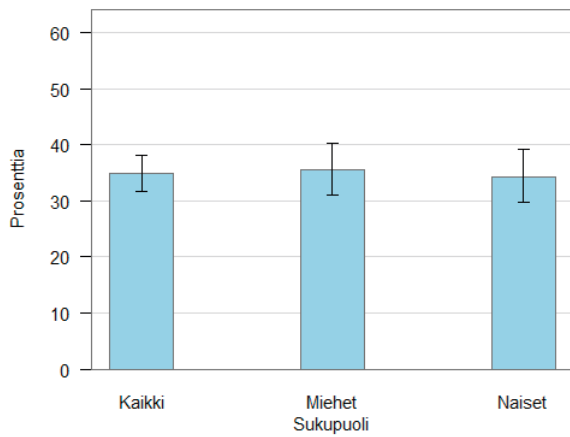
ATH 2013-2015, THL

Auttaa toimintakyvyllään heikentynyttä puolisoa kotona (%)
Suomi 2013-2015

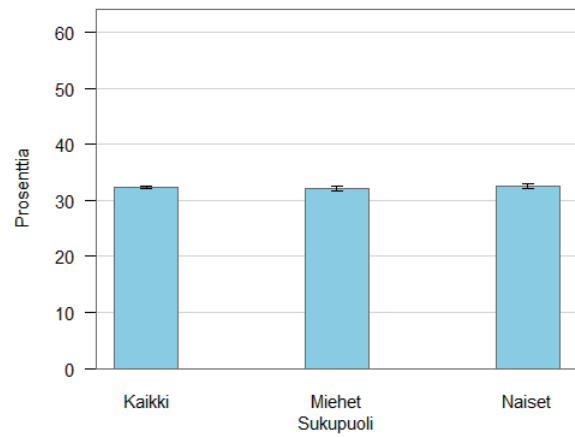
ATH 2013-2015, THL

Kotitalouden menojen kattaminen tuloilla hankalaa (%)
Kotka 2013-2015

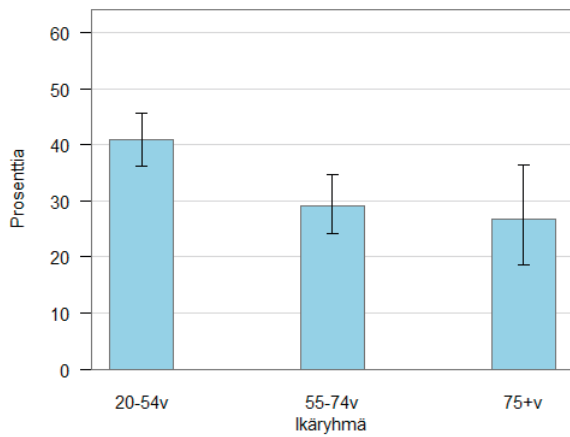
ATH 2013-2015, THL

Kotitalouden menojen kattaminen tuloilla hankalaa (%)
Suomi 2013-2015

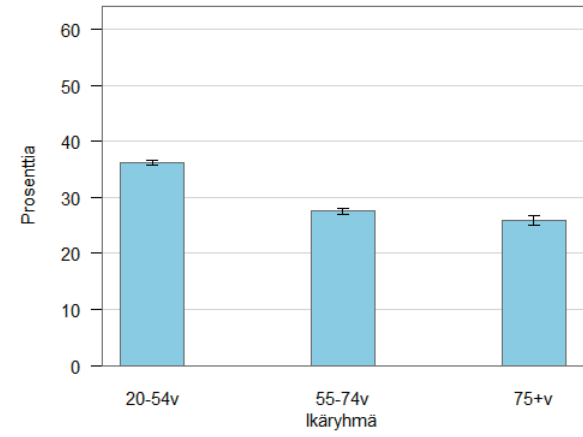
ATH 2013-2015, THL

Kotitalouden menojen kattaminen tuloilla hankalaa (%)
Kotka 2013-2015

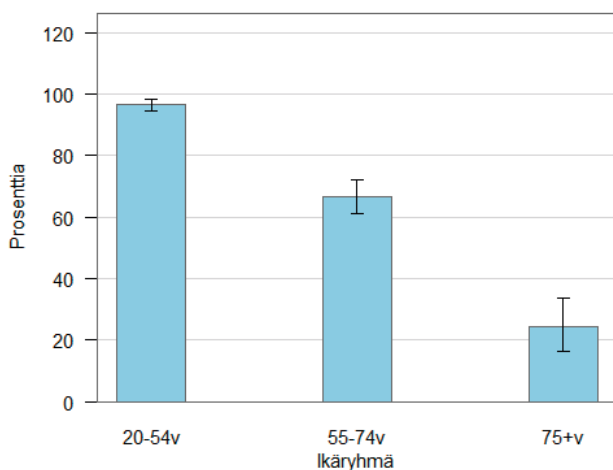
ATH 2013-2015, THL

Kotitalouden menojen kattaminen tuloilla hankalaa (%)
Suomi 2013-2015

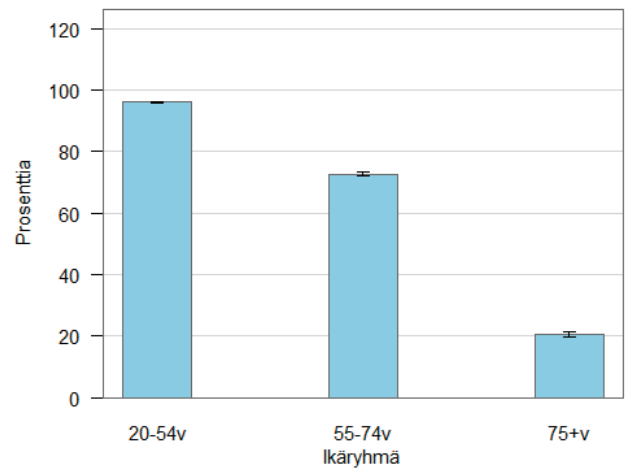
ATH 2013-2015, THL

Käyttää internetiä sähköiseen asiointiin (%)
Kotka 2013-2015

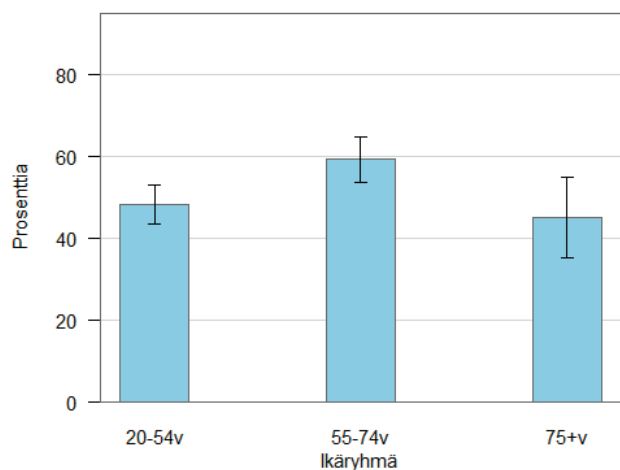
ATH 2013-2015, THL

Käyttää internetiä sähköiseen asiointiin (%)
Suomi 2013-2015

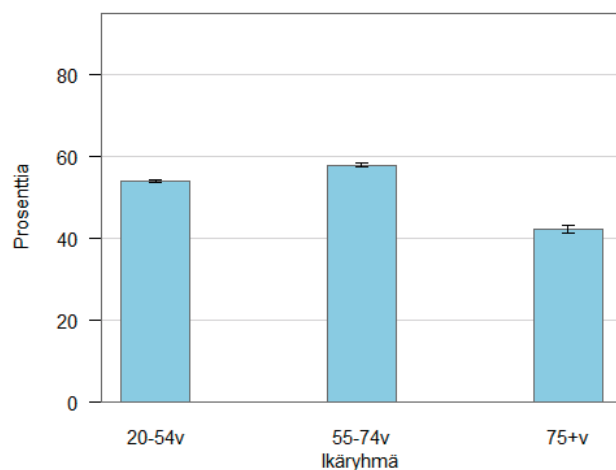
ATH 2013-2015, THL

Kokee elämänlaatunsa (WHOQOL-8) keskimäärin hyväksi (%)
Kotka 2013-2015

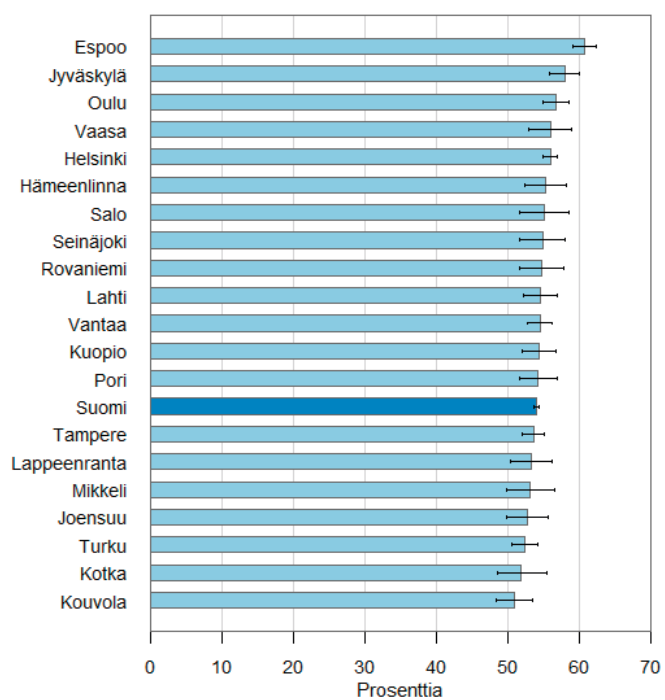
ATH 2013-2015, THL

Kokee elämänlaatunsa (WHOQOL-8) keskimäärin hyväksi (%)
Suomi 2013-2015

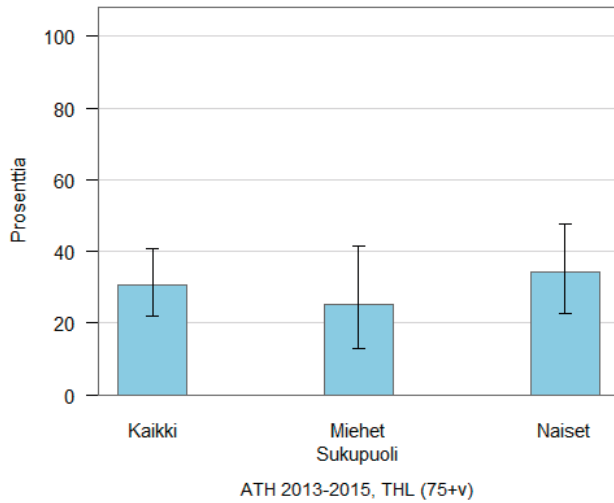
ATH 2013-2015, THL

Kokee elämänlaatunsa (WHOQOL-8) keskimäärin hyväksi (%)
Kaupungit yli 50 000 asukasta

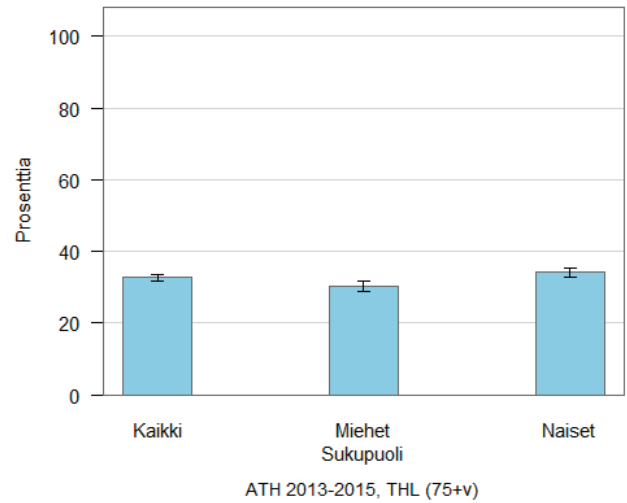

ATH 2013-2015, THL

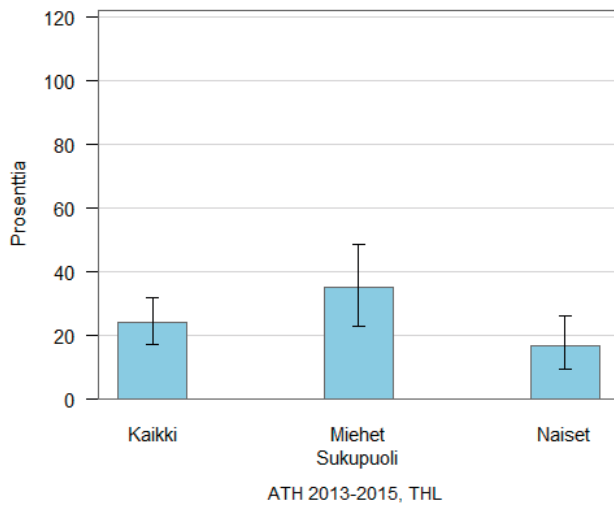
lakkaiden kaatumiset kävellessä (%)
Kotka 2013-2015

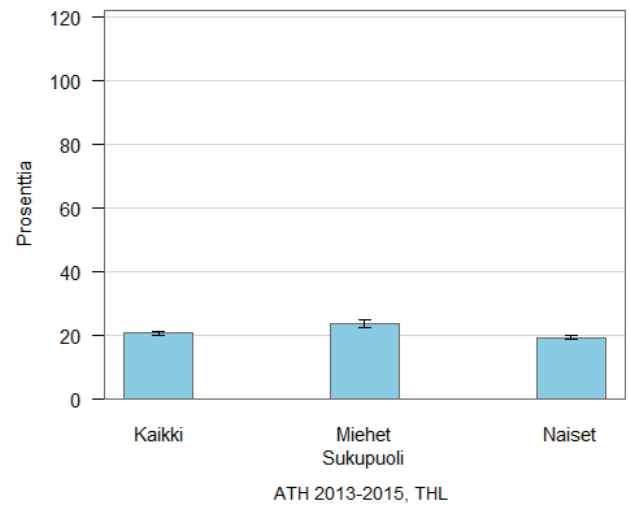
lakkaiden kaatumiset kävellessä (%)
Suomi 2013-2015

Riittämättömästi kansalais- ja työväenopiston palveluita (%)
Kotka 2013-2015

Riittämättömästi kansalais- ja työväenopiston palveluita (%)
Suomi 2013-2015

Hypällä draivilla!

